

የወጪው ገንዘብ የጠቀሰው የጥቅም 5/5/74

- የኢትዮጵያ አብዮት የእድገት ደረጃ
- የኢትዮጵያ አብዮት ከዓለም አቀፍ አብዮታዊ ተግል አንፃር
- ተስፋፊነትና ጠባብነት ፣ የሶማሊያ የገዥ መደብ ዓይነተኛ ገፅታ
- ባሕልና ንድፈ ሃሳባዊ ገንዘቢው
- የፊውዳሊዝም ገጽታዎች በኢትዮጵያ

ቀጽ 2 ቀጥር
ታኅሣሥ 1974

7

የማርክሲዝት ሌኒኒዝት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ማ ው ጫ

ገጽ

● የዝግጅት ገጽ	- - - - -	3
● የኢትዮጵያ አብዮት የአድገት ደረጃ	- - - - -	6
	ሮቤርት ፔጋና	
● የኢትዮጵያ አብዮት ከዓለም አቀፍ አብዮታዊ ትግል አንፃር	- - - - -	31
	አብዱልሀሴን ዮሱፍ ፤	
● ተስፋፊነትና ጠባብነት ፤ የሶማሊያ የገዥ መደብ ዓይነተኛ ገፅታ	- - - - -	50
	ሰሎሞን ዲባባ ፤	
● ባሕልና ንድፈ ሃሳባዊ ግንዛቤው	- - - - -	64
	መሐመድ ሳላህ ፤	
● የፊውዳሊዝም ገጽታዎች በኢትዮጵያ	- - - - -	85
	ተሾመ ከበደ	

በኢሠፓኦስ ማዕከላዊ ኮሚቴ

ርዕዮተዓለም መምሪያ እየተዘጋጀ በየሦስት ወር የሚወጣ ።

አድራሻ

የፖስታ ሣጥን ቁጥር — 80001

የስልክ ቁጥር — 113000

አጠቃላይ የዕድገት መመዘኛዎች

የዕድገት ዕንሰ ሀሳብ

ማርክሲዝም ሌኒኒዝም ዕድገት ከቀላልና ዝቅተኛ ወደ ውስብስብና ከፍተኛ ደረጃ የሚሄድ ፤ የማንኛውም ክስተት እንቅስቃሴ እንደሆነ ያስተምራል ። ሕይወት ያላቸውም ሆኑ የሌላቸው የተፈጥሮ ክፍሎች እንዲሁም ኅብረተሰብና የማወቅ ተግባር በዚህ የእንቅስቃሴ ወይም የዕድገት ሕግ የሚገዙ ክስተቶች ናቸው ። ዕድገት አጠቃላይ በሆኑ ዲያሌክቲካዊ ልዩነቶች የሚገዛ ሲሆን እያንዳንዱ የተለየ ክስተት ደግሞ የተለየ የራሱ ተጨማሪ የዕድገት ሕግ ይኖረዋል ።

የአንድ ክስተት የዕድገት መንስዔ በዚህ ክስተት ውስጥ ያለው ቅራኔ ነው ። ቅራኔ የምንለው ደግሞ በተባለው ክስተት ውስጥ ባሉት አሮጌና አዲስ አድሃሪና ተራማጅ ኃይሎችና አዝማሚያዎች መሃል ያለው ትግል ነው ። በሁለቱ መሃል ማለትም በሚቼ ወይም በአሮጌው በአንድ በኩል በታዳጊውና በአዲሱ ኃይሎችና አዝማሚያዎች በሌላ በኩል የሚኖረው ትግል የአንድ ክስተት ሕልውናና የዕድገት መንስዔ ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ በነዚህ ሁለት ወገኖች መሃል የሚኖረው የትግል ሁኔታ የክስተቱን የዕድገት ደረጃም ያመለክታል ።

የኅብረተሰብን ወይም የሰውን ልጅ ታሪክ ስንመለከት ፤ እንደተቀረው እንደማንኛውም ክስተት ሁሉ ፤ ከቀላሉ ወደ ውስብስብ ፤ ከዝቅተኛው ወደ ከፍተኛው ደረጃ እንቅስቃሴ ወይም ዕድገት እንዳለው እንገነዘባለን ። የዚህም ዕድገት መንስዔ ወይም አንቀሳቃሽ ኃይል በተለያዩት ሥርዓተ ማኅበሮች ውስጥ በምርት ኃይሎችና በምርት ግንኙነቶች መካከል ያለው ቅራኔ ነው ። በአንድ ሥርዓተ ማኅበር ውስጥ በምርት ኃይሎችና በምርት ግንኙነቶች መካከል ያለው ቅራኔ የሚገልጸው ደግሞ በመደብ

ትግል መልክ ይሆናል ። ስለዚህም ነው እስካሁን ድረስ የሰው ልጅ ታሪክ የመደብ ትግል ታሪክ ነው የሚባለው ።

ማርክሳዊ የታሪክ ፍልስፍናና የዕድገት ዕንሰ ሀሳብ መነሻ በኅብረተሰብ ታሪክ የተለያዩ ሥርዓተ ማኅበሮች በባሪያ አሳዳሪ ፤ በፊውዳል . . . ወዘተ ሹም ሽር ሲሆን ፤ ይህም ሂደት በራሱ የቅራኔ ሕግጋት እንደሚፈጽምና እያንዳንዱም ደረጃ (ሥርዓት) ከሌላው ወይም ከበፊቱ የበለጠ ውስብስብና ከፍተኛ መሆኑን ይገልጻል ። በመሆኑም በአጠቃላይ ይኸ የሥርዓተ ማኅበሮች ሹም ሽር የኅብረተሰብን የዕድገት ደረጃ የሚጠቁም መለኪያ ተደርጎ ይወሰዳል ። በዚህም መሠረት ካፒታሊዝም ከፊውዳሊዝም ፤ ሶሻሊዝም ከካፒታሊዝም የተሻለና ከፍተኛ የኅብረተሰብ ዕድገት ደረጃ መሆኑን እንገነዘባለን ።

ይሁንና ይህን የመሰለው የኅብረተሰብ ታሪክ አመለካከትና የዕድገት መለኪያ በቡርጂውና በወዛደሩ ምሁራን መሃል ያለ ትልቅ የውዝግብ ነጥብ እንደሆነ ሊታወቅ ይገባል ። በኢትዮጵያችንም በሆነ ነባሩን ሰለሞናዊ ጥበብ የሚሸር ነው ። ዛሬ ሰፊው የኢትዮጵያ ሕዝብ «ከፀሐይ በታች አዲስ ነገር የለም» የሚለውን «የጠበብ» አነጋገር ተራና ከአድሃሪ አመለካከት ያልተላቀቀ አባባል እንደሆነ ይገነዘባህ ። አዲስ ነገር ፤ ለውጥና ዕድገት እን ለ ከተረዳ ሰንብቷልና ። ይሁንና ረቂቅ የሆነው አድሃሪ የቡርጂ አቀራረብ ለዕድገት የሚሰጠው ፍቺና መለኪያ እንዲህ በቀላሉ የሚታይ አይደለም ። የኅብረተሰብን የዕድገት ሂደት በሚመለከት ያሉትን ሁለት ዓይነት አመለካከቶችና እነዚህም አመለካከቶች በትግላችን ሂደት ውስጥ የሚኖራቸውን ቀጥተኛ ግንዛቤ በዚህ ጽሑፍ ውስጥ ወደፊት እንመለከታቸዋለን ። በመጀመሪያ ግን የማርክሳዊ የታሪክ ፍልስፍና ይህን ሁኔታ አስመልክቶ ምን እንደሚል እንመለከታለን ።

የኅብረተሰብ ዕድገት መለኪያ

አጠቃላይ የኅብረተሰብ ታሪክ ዕድገት ማሳየቱ ወይም ከዝቅተኛ ወደ ከፍተኛ ደረጃ የተደረገ እንቅስቃሴ መሆኑ ይሄም በሥርዓተ ማኅበሮች መቀያየር እንደሚንፀባረቅ ቀደም ሲል ተጠቅሷል ። ይሁንና አንድ

ኅብረተሰብ ወይም ሥርዓተ ማኅበር ከሌላው ይሻላል ወይም ከፍተኛው የዕድገት ደረጃ ነው ስንል መለኪያችን ምንድነው ?።

ከኢምፔሪያሊስት አገሮች ባነሰ የኅብረተሰብ ዕድገት ደረጃ ላይ ያሉ ናቸው አያሰኝም ።

ሌኒን የኅብረተሰብ ዕድገት «ከፍተኛው መለኪያ የምርት ኃይሎች ዕድገት» 1 እንደሆነ ያስገነዝባል ። ይህም ማለት በመሠረቱ አንድ ኅብረተሰብ ከሌላው የላቀ መሆኑ የሚረጋገጠው በምርት ኃይሎች ዕድገት ደረጃ ነው ። አንድ ሥርዓተ ማኅበር ቀደም ሲል ከነበረው የተሻለ መሆኑ ፤ ለምሳሌ ካፒታሊዝም ከፊውዳሊዝም የተሻለ ሥርዓተ ማኅበር ነው የምንልበት መሠረታዊ ምክንያት ከፊውዳሊዝም ጋር ሲነጻጸር በካፒታሊዝም የምርት ኃይሎች ዕድገት እጅግ ከፍተኛና የተፋጠነ በመሆኑ ነው ። በሌላ በኩል አንዳንድ የቡርጂ ምሁራን ለምሳሌ እንደ ዊሊያም ሮስቶ የመሰሉት የኅብረተሰብ ዕድገት ደረጃ ብቸኛ መለኪያው የምርት ኃይሎች በተለይም ቴክኖሎጂ እንደሆነ በማቅረብ የተለያዩ ሕዝቦችንና አገሮችን በእነዚህ ዕድገት ቅደም ተከተል ያስቀምጣሉ ። በዚህም መሠረት የአሜሪካን ኅብረተሰብ (ዩ.ኤስ.ኤ) የዓለም ሕዝቦች የሥልጣኔ ቁንጮ አድርገው ይወስዳሉ ።

እዚህ ላይ ልብ ልንለው የሚገባው ጉዳይ ሌኒን የምርት ኃይሎች ከፍተኛው የኅብረተሰብ ዕድገት ደረጃ መለኪያ ነው ሲል የምርት ኃይሎች ከምርት ግንኙነቶች ዕድገት ጋር ያላቸውን ወሳኝ ሚናና እንዲሁም ዝምድና በመገንዘብ ነው እንጂ የምርት ኃይሎችን ለብቻቸው በመውሰድ አይደለም ። ባጭሩ አንዱ ከሌላው ጋር ያለውን ዲያሌክቲካዊ ግንኙነት በማጤን ነው ። አለበለዚያማ ቡርጂው ከሚያቀርበው መለኪያ ብዙም የተለየ አይሆንም ነበር ።

የምርት ኃይሎችን የዕድገት ደረጃ አብሮ ካለው የምርት ግንኙነት ውጭ በአጠቃላይም ከሥርዓተ ማኅበሩ ውጭ በመመልከት እንደ ኅብረተሰብ ዕድገት ብቸኛ መለኪያ አድርገን ከወሰድን በእርግጥም የአሜሪካን ካፒታሊዝም (ኅብረተሰብ) በአሁኑ ጊዜ የሥልጣኔ ቁንጮ ወይም ከፍተኛው የዕድገት ደረጃ ላይ ሊሆን ይችላል ። እንደሚታወቀው ሁሉ የብዙ ሶሻሊስት አገሮች የምርት ኃይሎች የዕድገት ደረጃ ከአሜሪካና ከአንዳንድ የኢምፔሪያሊስት አገሮች ያነሰ ነው ። ይህ መሆኑ ግን የሶሻሊስት አገሮች

ባንድ ታሪካዊ ወቅት አንድ አዲስ ሥርዓተ ማኅበር ለምሳሌ ካፒታሊዝም ፤ አሮጌውን ሥርዓተ ማኅበር ፊውዳሊዝምን በሚተካበት ማግስት የተሻለ የምርት ኃይሎች ዕድገት ሊኖረው ይችላል ። እንዲያውም ይህን የመሰለ የሥርዓተ ማኅበር ለውጥ በሚከናወንበት በአብዮት ወቅት አዲሱ ሥርዓት ምንም እንኳ የተሻለ የምርት ግንኙነቶችን ይዞ የመጣ ቢሆንም ለተወሰነ ጊዜ አብዮቱ በሚያስከትለው የርስ በርስና ብሔራዊ ጦርነት የተነሳ የምርት ኃይሎች ድቀትም ሊደርስ ይችላል ። ይህ በተደጋጋሚ በታሪክ የተረጋገጠ ነው ።

በዕድገት ጉዳና ጊዜያዊ ችግሮች

አብዮታቸውን ባካሄዱ ማግሥት ወይም ለጥቂት ዓመታት በኋላ በእንግሊዝ ፤ በፈረንሳይና በሩሲያ የታየውን አንዳንድ ሁኔታ እንመልከት ። «በእንግሊዝ አገር የ1648 አዝመራ በጣም ቀነሰ ። የእህል ዋጋ ናረ ፤ በነበረውም የፖለቲካ ሁኔታ ያገራቱ ንግድ ፍጹም ወደቀ ። በፈረንሳይ አገር እ.ኤ.አ. በሚያዝያ 13 ቀን 1793 በኋላ «ማለትም ንጉሠ ነገሥቱ ሉዊ 16 ኛው ከተገደለ በኋላ» ያገራቱ ገንዘብ ዋጋ 30 በመቶ ድረስ ቀነሰ ። በዚህም ገንዘብ ዋጋ መውረድ ምክንያት ዕምነት የበመጥፋቱ ብዙ ካፒታል ወደ ውጭ አገር ጎረፈ ። ፍርሐት ሰፈነ ፤ የዋጋ መናርም ተከተለ ። በሩሲያም ታላቁ የኦክቶበር ሶሻሊስት አብዮት ከተካሄደ በኋላ የነበረው የኤኮኖሚ ሁኔታ አስከፊ እንደነበር ይታወቃል ።

ከመጀመሪያው የዓለም ጦርነት ጀምሮ የርስ በርስ ጦርነቱ እስካበቃበት እስከ 1920 በነበረው ጊዜ ውስጥ በሩሲያ ሕዝብና ኢኮኖሚ ላይ ከፍተኛ ጉዳት ደርሷል ። ታሪክ ይህንን ሳይመዘግበው አላለፈም ። «አገሪቱ ጠቅላላ ውድቀት ላይ ትገኝ ነበር ። በጦርነቶቹ የሞተው ሰው ቁጥር ከሃያ ሚሊዮን ይበልጥ ነበር ። በዚህ ጊዜ ማብቂያ ላይ በ1920 በሩሲያ የከባድ ኢንዱስትሪ ምርት መጠን በአገሪቱ በ1913 ይመረት ከነበረው አንድ ሰባተኛውን ያህል ነበር ። የጥጥ ጨርቃ ጨርቅ ምርት

ደግሞ በ1850 አካባቢ የነበረውን የሚያህል ሲሆን የብረታ ብረት ምርት ደግሞ አገሪቱ ከሁለት መቶ ዓመት በፊት በምታመርተው መጠን ወደቀ ። ጠቅላላ መገናኛም ወደሞ ነበር ። የእርሻ ምርት ደግሞ ቀድሞ ከነበረው ማለትም በ1913 ጦርነቱ ከመጀመሩ በፊት ከነበረው ግማሽ ያህል ነበር»³ ።

የተሻለ ሥርዓተ ማኅበር ለማምጣት በማድረገው ጥረት በአብዮቱ ማግሥት ይህን የመሰለ የከፋ ሁኔታ መከተሉ የታሪክ ሐቅ ነው ፤ ይህን ይብዛ ደረጃው ይለያይ እንጂ እንደዚህ አይነቱ ሁኔታ ያለ ነገር ነው ።

በጊዜው ለሩሲያ ሶሻሊስት አብዮት ቀና አመለካከት የነበረው ስመጥሩው የእንግሊዝ ታሪክ ፀሐፊ ኤች. ጀ. ዊልሰን በ1920 በሩሲያ ተገኝቶ ችግሩን ከተመለከተ በኋላ ለዚህ ጥፋት ማን ተጠያቂ እንደሆነ ምስክርነቱን ሰጥቷል ። ይኸውም ፤ «ለዚህ ሁሉ ከፍተኛ ጥፋት ተጠያቂው ማነው ሊባል ነው ? የቦልሸቪኮች አስተዳደር ! አይመስለኝም ። ለዚህ ሁሉ ስቃይ መንስዔ ሆነ ለመስፋፋቱ በሩሲያ የቦልሸቪክ መንግሥት ተጠያቂ አይደለም ። ተጠያቂው የአውሮፓ አምፔሪያሊዝም ነው»⁴ በማለት ጽፋል ።

እነዚህ ታሪካዊ ሁኔታዎች በተባሉት አገሮች በአብዮት አማካኝነት የሥርዓተ ማኅበር ለውጥ በሚከናወንበት ጊዜ ለጥቂት ጊዜም ቢሆን የሚከተለውን የኤኮኖሚ መዛባትና የምርት ኃይሎች አንጻራዊ ድቀት የሚገልጹ የቅርብ ጊዜ የታሪክ መረጃዎች ናቸው ። ነገር ግን ይበልጥ ወደኋላ መለስ ብለን በአውሮፓ የፊውዳሊዝምን አመጣጥ ብንመለከት ተመሳሳይ ሁኔታ እንደነበር ይታያል ። ምንም እንኳን በመሠረቱ የፊውዳል ኅብረተሰብ ከባሪያ አሳዳሪው የተሻለ መሆኑ ቢታወቅም በ5ኛው ክፍለ ዘመን ፊውዳሊዝም በአውሮፓ ሲመጣ ለጥቂት ዓመታት በምርት ኃይሎች ዕድገት ረገድ የታየው ድቀት አስከፊ ነበር ። የሮም ግዛት (Empire St te) በወራሪ የሰሜን ጀርመን ገብዎች መያዝ በአውሮፓ ታሪክ ከባሪያ አሳዳሪ ኅብረተሰብ ወደ ፊውዳሊዝም የተደረገውን ሽግግር ያመለክታል ። የሮም የመጨረሻው ንጉሠ ነገሥት እ. ኤ. አ.

በ476 ከወረደ በኋላ ለብዙ ጊዜ የቆየ ችግርና የምርት ኃይሎች ድቀት ታይቷል ። «በሮም ግዛት ውድቀት መጀመሪያ ላይ ከፍተኛ የባህል መዳከም ታይቷል ። የዘመኑ ከነትና ሳይንስ ከፍተኛ ግኝቶች በአብዛኛው ወደሙ»⁵ ። በሌላም በኩል በሮም ግዛት ደብረው የነበሩት «ዕደ ጥበብና ንግድ አሽቆለቆሉ ፤ በከተሞች መሃል የነበሩ ግንኙነቶችም ተቋረጡ ።»⁶

ታዲያ ይህን የመሰለው የፊውዳሊዝም አጀማመርና ችግር ፊውዳሊዝም ከሻረው ሥርዓት ማለትም ከባሪያ አሳዳሪው ኅብረተሰብ አንጻር ሲታይ የበላይነቱን አያሳጣውም ። ቁም ነገሩ ጊዜያዊ ችግሩ ሳይሆን የምርት ኃይሎች የተሻለና የተፋጠነ ዕድገት ለማስገኘት የፊውዳል ሥርዓት የተሻለ እንደሆነ ታሪክን መመርመር ነው ።

እንግዲህ ወደዋናው ነጥባችን ለመመለስ የኅብረተሰብ ዕድገት መለኪያው የምርት ኃይል እድገት ደረጃ ሲሆን ፤ ይህን ሁኔታ ካለው የምርት ግንኙነትና አጠቃላይ ሥርዓተ ማኅበር ጋር አያይዘን መመልከት ይኖርብናል ። ስለሆነም በሥርዓተ ማኅበር ሹም ሽር ማግሥት የምርት ኃይሎች የተለየ ዕድገት አይኖራቸውምና አዲሱ የምርት ግንኙነት ከበፊቱ አይሻልም ወይም የኅብረተሰብን ዕድገት አያመለክትም ለማለት አይቻልም ። አዲሱን ሥርዓተ ማኅበርና የምርት ግንኙነቱን እንደ ዕድገት ጠቋሚ አድርገን የምንወስዳቸው ከዘላቂው አንጻር ሲታይ ከቀድሞው የምርት ግንኙነት የተሻለና ለፈጣን የምርት ኃይሎች ዕድገት ዋስትና በመሆናቸው ነው ። ስለዚህም ነው ዛሬ አንዳንድ የሶሻሊስት አገሮች ምንም እንኳን ለጊዜው ከአምፔሪያሊስት አገሮች ያነሰ የምርት ኃይሎች የዕድገት ደረጃ ያላቸው ቢሆንም ፤ በኅብረተሰብ ዕድገት እኳያ ከፍተኛውንና የላቀውን የዕድገት ደረጃ ይወክላሉ የምንለው ። አመለካከታችን ዲያሌክቲካዊ በመሆኑ ወይም ነገሮችን እንዳሉና በእንቅስቃሴያቸውም የምናይ በመሆናችን የሶሻሊስት ሥርዓትና የምርት ግንኙነት በዘላቂው ሲታይ ካፒታሊዝም ከሚኖረው የምርት ኃይሎች ዕድገት ደረጃ የተሻለ ዕድገት እንደሚያስገኝ እስካሁን የታየው የኤኮኖሚ (የምርት ኃይሎች) ዕድ

ገት ራሱ የሚያስረዳ ነው ። ይህንንም በይ በልጥ ወደፊት የሶቪዬት ኅብረትን ልምድ በጥቂቱ ስንመለከት የምንረዳው ይሆናል ።

በሥርዓተ ማኅበርና የምርት ግንኙ ነቶች መቀየር የሚከተለው የምርት ኃይሎች ዕድገት

ከሁሉ በፊት ማርክሲዝም ሌኒኒዝም ስለማኅበራዊ አብዮትና ውጤቱ የሚያስተምረንን ማስታወስ ይበጃል ። ከአንድ ሥርዓተ ማኅበር ወደ ሌላው የሚደረገው የኅብረተሰብ እንቅስቃሴ በተወሰኑ ሕግጋት የሚገዛ ነው ። ይህን የመሰለው ለውጥና የሥርዓተ ማኅበር ሹም ሽር አብዮት ይባላል ። አንድ አብዮት «የረጅሙን ሥርዓት ከሥረ መሠረቱ የሚቀይር ለውጥ»⁷ «መሆኑንና ለዘመናት ቀስ በቀስ ሲከማቹ የቆዩት ቅራኔዎች ሁሉ የሚፈቱበት»⁸ የኅብረተሰብ የዕድገት ደረጃ እንደ ሆነ ሌኒን ያስተምራል ።

ለአንድ አብዮት መምጣት ምክንያት ከሚሆኑት ቅራኔዎች ሁሉ ባርጌው የምርት ግንኙነቱና በታዳጊው የምርት ኃይል መሃል ያለው ቅራኔ ከፍተኛውን ደረጃ ይይዛል ። እንደሚታወቀው ሁሉ በመደብ በተከፋፈለ ኅብረተሰብ ይኸው መልክ ይከሰታል ። የተወሰኑ መደቦች ያረጁትን ሥርዓተ ማኅበርና መሠረቱን ፤ ማለትም የምርት ግንኙነቱን ለማቆየት ሲታገሉ አብዮታዊ መደቦች ደግሞ ይህንኑ ለመሻር ይነሳሉ ። የዚህም ፍልሚያ ማክተሚያ በነዚህ መደቦች መሀል የሚኖረው የፖለቲካ ትግልና የርስ በርስ ጦርነት ይሆናል ። የአንድ ማኅበራዊ አብዮትም የመጀመሪያ ደረጃ ፖለቲካዊ ባህርይ አብዮታዊ መደቦች የመንግሥት ሥልጣን ለመያዝና ለማቆየት የሚያደርጉት ጥረት የአድሃሪ መደቦችን የኢኮኖሚ ኃይል ከማንከታከቱ ተግባር መቅደም ነው ።

የመንግሥት ሥልጣንም ከአንዱ መደብ ወደ ሌላው እጅ ከገባ በኋላ የሚከተለው ቀጥተኛ ለውጥ ወይም ውጤት የንብረት ይዞታውንና የምርት ግንኙነቱን መቀየር ነው ። ከሥልጣን የተወገደውም መደብ (አድሃሪው) ሕልውና የሚሻረው የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ ሲቀየር በመሆኑ በአብዮቱ ማግሥት የሚደረገው የን

ብረት ይዞታና የምርት ግንኙነት ለውጥ ሕልውናውን ያሳጣልዋል ።

እንግዲህ በመሠረቱ የሥርዓተ ማኅበር ለውጥ ወይም ማኅበራዊ አብዮት የሚመጣው አርጌው የምርት ግንኙነት የምርት ኃይሎችን ዕድገት እንዳይገታ ሲሆን የዚህም ያረጅ የምርት ግንኙነት በአዲስ መለወጥ የምርት ኃይሎችን ዕድገት እንደሚያስገኝ ማረጋገጥ አስፈላጊ ነው ። የታሪክ ድጋፍ የሚያስፈልገውም ይኸው ነው ።

ቀደም ሲል እንደተመለከትነው በእንግሊዝ ፤ በፈረንሳይና በሩሲያ አብዮቶች ወይም የሥርዓተ ማኅበር ለውጥ ከተካሄደ በኋላ ለጥቂት ጊዜ የነበረው የምርት ኃይሎች ሁኔታ የከፋ ነበር ። ይሁንና ከዘለቄታው አንፃር ሲታይ የሥርዓተ ማኅበርና የምርት ግንኙነት ለውጥ የምርት ኃይሎችን ዕድገት ማስገኘቱን ከብዙ በጥቂቱ በነዚህ አገሮች ታሪክ መረዳት ይቻላል ።

ከእንግሊዝና ፈረንሳይ የቡርጂካ አብዮቶች በኋላ የታየው የምርት ኃይሎች ዕድገት

እ. ኤ. አ. 1640ዎች ውስጥ የእንግሊዝ ቡርጂካ «ገናና አብዮቱን» ካካሄደ በኋላ በአገሪቱ የታየው ለውጥና ዕድገት ከፍተኛ ነው ። እንግሊዝ በ15ኛው ክፍለ ዘመን ከ3½ — 4 ሚሊዮን ሕዝብ በላይ ያልነበራት ትንሽ አገር የአውሮፓ ኃይል መንግሥት ሆነች ። ስኮትላንድንም ሆነ አየርላንድን በቅጡ ይዛ ያልነበረችውን ያህል አሁን ጠቅላላ የእንግሊዝ ደሴቶችን ፤ ሰሜን አሜሪካንና መላ ህንድን ማስተዳደር ጀመረች»⁹

እንግሊዝ ይህን ያህል ግዛት በቅኝ ገዥነት ለመያዝ ያበቃት ወታደራዊ ኃይል ማቴሪያዋ መሠረቱ በጊዜው የታየው የምርት ኃይሎች ዕድገት ነው ። «የእንግሊዝ የቡርጂካ አብዮት ካስከተላቸው ነገሮች አንዱ ፈጣን የኢኮኖሚ ዕድገት ነው ። በሱፍና ፤ በጥጥ ምርት ፤ በድንጋይ ከሰል በማዕድን እንዲሁም በብረት ማቅለጥ ተግባር ፈጣን ዕድገት ታየ»¹⁰ ። ባዚህ ረገድ የታየው ከፍተኛ ዕድገት ጥበብ ወይም ከእጅ ሥራ ወደ ማሽን ሥራ የተደረገውን ከፍተኛ የቴክኖሎጂ ዕድገትና የኢንዱስትሪ አብዮትን አስ

ከተለ = የጨርቃ ጨርቅ ሥራ በሙሉ በማሸን መሠራት ጀመረ = የዚህ አጠቃላይ የምርት ኃይሎች ዕድገት ነው እንግሊዝን በተቀናቃኞቿ አገሮች፤ በሆላንድ፤ በስፓንኝና በፈረንሳይ ላይ በየጊዜው ድል ሊያስገኝት የበቃው ።

በሌላ በኩል የፈረንሳይ የቡርሂክ አብዮት በ1789 ከተካሄደ በኋላ ለጥቂት ጊዜ የነበረው ችግር አብቅቶ የታየው የምርት ኃይሎች ዕድገት እንዲሁ ከፍተኛ ነበር ። የፈረንሳይ ቡርሂክ በአገሬው ፊውዳልና በተቀሩት የአውሮፓ ፊውዳል መደቦች ላይ ያሳየው የበላይነት በናፖሊዮን ገናናነት ሊታይ ይችላል ። የፈረንሳይ ቡርሂክ በናፖሊዮን መሪነት በተከታታይ አያሌ ድሎችን በመቀዳጀት ጐረቤት የአውሮፓ አገሮችን ሳይቀር ይዟል ። አሁንም ይህ የፈረንሳይ ቡርሂክ በየጦር ሜዳው ያገኘው ድል በፈረንሳይ በወቅቱ የነበረው የምርት ኃይሎች ዕድገት ውጤት እንደሆነ የማይዘነጋ ነው ።

የፈረንሳይ ቡርሂክ የፊውዳሉን ሥርዓተ ማኅበር ለማፈራረስ በወሰደው የተለያዩ የንብረት ይዞታ ለውጦችና አጠቃላይ የኤኮኖሚ ፖሊሲ የተፋጠነ የምርት ኃይሎች ዕድገት ሊገኝ ችሏል ። የፈረንሳይ ገበሬ የመሬቱ ባለቤት በመሆኑና በመላው አገሪቱ ንግድ ከመቼውም የበለጠ በመቀላጠፉ የምርት ዝውውር ከፍተኛ ዕድገት አሳየ ። ይህም ማለት የገበያ ዋስትና ያገኘው ቡርሂክ በምርት ዘርፍ የሚያወለውን ካፒታል ሳይፈራ ሳይቸገር በመጨመር ተፈላጊውን የምርት ኃይሎች ዕድገት ሊያስገኝ ችሏል ። በጦርነትም የሚያዙት አገሮች አንድ ተጨማሪ የሚያጓጓ ገበያ ሲከፍት በሌላ በኩል ደግሞ የሚከናወነው ገደብ የለሽ የጥሬ ዕቃዎችና ጠቅላላ ሃብት ዘረፋ ለካፒታል ክምችት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርጓል ።

ከፈረንሳይና ከእንግሊዝ የተወሰነ ታሪካዊ ልምድ ሌላ ቡርሂኑና ካፒታሊዝም ለኅብረተሰብ ዕድገት ማለትም ለምርት ኃይሎች ዕድገት ያደረጉትን አስተዋፅኦ ማርክስ ባለው ለማጠቃለል ይቻላል ። ማርክስ የካፒታሊዝምንና የቡርሂኑን አስተዋጽኦ ሲገልጽ እንዲህ ሲል ጽፋል ። «የቡርሂኑ መደብ በየወቅቱ መሠረታዊ ለውጥን ለማምጣት ታላቅ ተጋድሎ አድርጎ እንደነበር ከታሪክ ለመገንዘብ ይቻላል ። የሰው ልጅ

ታታሪነት ምን ውጤት ሊያመጣ እንደሚችል ይህ መደብ በታሪክ ለመጀመሪያ ጊዜ አሳወቀ ። ከግብጻዊያን ፒራሚዶች፤ ከሮማውያን ሰው ሰራሽ የውሃ ማከፋፈያዎችና ከጥንት የጀርመን ቤተክርስቲያኖች በበለጠ እንደተአምር የሚቆጠሩ ተአምሮችን አከናወነ ። . . . በተፋጠነ አኳኋን በተሻሻሉ የምርት መሣሪያዎች በጣም ዘመናዊና ቀልጣፋ በሆነው የመገናኛ ዘዴ አማካኝነት፤ የቡርሂኑ መደብ ኅብረተሰቦችን ሁሉ፤ በጣም ኋላቀር የሆኑትን ጭምር ጐትቶ ወደ ሥልጣኔ አስገብቷቸዋል ።»¹¹

ከሩሲያ ሶሻሊስት አብዮት በኋላ የታየው ዕድገት

ቀደም ሲል የሩሲያ ሶሻሊስት አብዮት ከተካሄደ በኋላ ለጥቂት ጊዜም በሆን የነበረውን አስከፊ የኤኮኖሚ ሁኔታ አንጻራዊ የሆነ የምርት ኃይሎች ድቀት መኖሩ በመሠረቱ በሩሲያ ኅብረተሰብ ዕድገት አለመኖሩን እንደማያመለክትና የተለወጠውም የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ ራሱ ዕድገት መሆኑ ለዘለቄታው በሚገኘው የምርት ኃይሎች ዕድገት እንደሚያረጋገጥ ተነግሯል ። አሁንም ይህ በእርግጥ ስለመሆኑ የሶቪዬት ኅብረትን የሶሻሊስት ግንባታ ልምድ ባጭሩም ቢሆን መመልከት አስፈላጊ ነው ።

ከካፒታሊዝምና ከኮሚኒዝም ወይም ከዚህ ሥርዓተ ማኅበር የመጀመሪያ ደረጃ ከሶሻሊዝም የትኛው ከፍተኛ የኅብረተሰብ ዕድገት ደረጃን እንደሚወክል የሚደረገው ክርክር አንዱ መልክ በሁለቱ ሥርዓቶች ግንባር ቀደም አገሮች የሆኑትን የአሜሪካንና (ዩ.ኤስ.ኤ.) የሶቪዬት ኅብረትን የምርት ኃይሎች ዕድገት በማወዳደር የሚደረግ ነው ። አምፔሪያሊዝምና ቅጥረኞቹ እንዲሁም ከሃዲዎች በተደጋጋሚ ሊያሳምኑን የሚፈልጉት አሜሪካ የላቀ የምርት ኃይሎች ያለበት ኅብረተሰብ በመሆኗ ካፒታሊዝም ከሶሻሊዝም የተሻለና ከፍተኛውን የሰው ልጅ ዕድገት ደረጃ እንደሚወክል ነው ።

ይሁንና ይህ ክርክር ባዶ መሆኑን ለማሳየት አያስቸግርም ። ከሁሉ በፊት የሶሻሊስት መንግሥትና ኅብረተሰብ ለመጀመሪያ ጊዜ የተከሰተባት ሩሲያ ምን ዕድገት ደረጃ ላይ ትገኝ እንደነበር ማጤን ያስፈልጋል ።

በኋላም የሶሻሊዝምና የካፒታሊዝምን ዕድሜና በዚህ ጊዜ በሁለቱም ሥርዓቶች የታየውን የምርት ኃይሎች የዕድገት ፍጥነት በማገናዘብ የትኛው የተሻለ እንደሆነ ለመረዳት ይቻላል።

በሰው ልጅ ታሪክ የካፒታሊዝምን መስፈን ከመጀመሪያው የሆላንድ የቡርጂክ አብዮት አንስተን መቁጠር ብንጀምር እነሆ አራት መቶ ዓመቱን ይዟል። ሶሻሊዝም ደግሞ ገና ስድሳ አራት ዓመቱ ነው። ይህም ሆኖ ኃይልነቱን በብዙ ዘርፍ እያረጋገጠ ነው።

በኢምፔሪያሊዝም ሳቢያ ጉልቶ የሚወጣው ያልተመጣጠነ የኅብረተሰብ ዕድገትና የሩሲያ ኅብረተሰብ ተጨባጭ ሁኔታ የመጀመሪያው ሶሻሊስት አብዮት በሩሲያ እንዲመጣ አድርጓል። ይህ መሆኑም የሶሻሊስት ኅብረተሰብ ግንባታ የምርት ኃይሎችን በዳበረበት የምዕራብ አውሮፓ ካፒታሊስት አገሮች መሆኑ ቀርቶ ሩሲያን በመሰለ ኋላቀር አገር መጀመሩ የግንባታውን ተግባር ምንኛ ከባድ እንደሚያደርገው መገመት ይቻላል። እንዲያውም በምዕራብ አውሮፓ የነበሩ ሶሻል ዲሞክራቶችና የሩሲያ ሜንሼቪኮች የሶሻሊስት አብዮቱን ከተቃወሙበት አንዱ ምክንያት በጊዜው በሩሲያ የነበረው የምርት ኃይሎች ኋላቀርነት ሶሻሊዝምን ለመገንባት የሚያበቃ አይደለም በማለት ነበር።

ይሁንና የሩሲያ የምርት ኃይሎች ዝቅተኝነት ከቦልሼቪኮች የተሰወረ አልነበረም። ሌኒን ራሱ ይህንን ሁኔታ በተለያዩ ጽሑፎች የተገለጸው ሲሆን እ.ኤ.አ. 1897 በተወሰደው የሕዝብ ቆጠራ ላይ በመመርኮዝ በተደረገው ስሌት ከመላው ኅብረተሰብ (የሩሲያ) አምስት ስድስተኛው ወይም 80% ያህሉ በእርሻ የተሰማራና አንድ ስድስተኛው ብቻ ወይም 20% አካባቢ በተቀረው ክፍል ኤኮኖሚ ማለትም በኢንዱስትሪ፣ ንግድና ትራንስፖርት የተሰማራ እንደ ነበር ለማረጋገጥ ተችሏል።¹² በዚህም ጊዜ በመላ ሩሲያ የነበረው ወዛደር 2.792.000 ሲሆን¹³ ይህም ከኅብረተሰቡ 14% ያህል ነበር። ይሁንና ዛሬ ደግሞ ከመላው የሶቪዬት ሕዝብ 80% በከተማ የሚኖሩትና አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች ውስጥ የተሰማራ እንዲሁም የመንግሥት ሠራተኛ

ሲሆን፣ 20% ደግሞ በእርሻና በእርሻ ኢንዱስትሪ የተሰማራ ነው። የምርት ኃይሎች አንዱና ወሳኙ ክፍል ሠራተኛው ሕዝብ በመሆኑ በሶቪዬት ኅብረት የታየው የከተሞች ብዛትና የሠራተኛው መደብ ቁጥር ማደግ በሶሻሊዝም የሚታየውን ፈጣን የምርት ኃይሎች ዕድገት ያመለክታል።

በሌላ በኩል የሶሻሊስት የምርት ግንኙነትና የኅብረት ይዞታ የተፋጠነ ዕድገት ማስገኘቱን ለማየት በአሜሪካና በሶቪዬት ኅብረት የኤኮኖሚ ዕድገት በተወሰነ ጊዜ ያሳዩትን የዕድገት ፍጥነት ማገናዘብ ይቻላል።

እ.ኤ.አ. ከ1928 እስከ 1972 ባለው ጊዜ የሶቪዬት ኅብረት ኤኮኖሚ አማካኝ ዕድገት 5.1% ሲሆን የአሜሪካ ግን (በዚሁ ጊዜ) 3.2% ብቻ ነበር። እንደገና ከ1950 እስከ 1972 ባለው ጊዜ የሶቪዬት ኅብረት አማካኝ የኤኮኖሚ ዕድገት ሲሆን የአሜሪካ ከዚሁ ግማሽ በሆነ 2.1% ነበር።¹⁴ የተሻለ ሥርዓተ ማኅበርና የምርት ግንኙነት የሚያስገኙት የተፋጠነ የምርት ኃይሎች ዕድገት ማለት ይህ ነው።

አሁንም የሶቪዬት ኅብረትን ልምድ በመውሰድ በሶሻሊዝምና በካፒታሊዝም መሃከል የሚታየውን የምርት ኃይሎች ደረጃ በምናወዳድርበት ጊዜ ልንዘነጋው የማይገባ አንድ ትልቅ ነገር አለ። ዛሬ የቡርጂካው አፈቀላጤዎች በአሜሪካን የምርት ኃይሎችን ዕድገት በማስመልከት ሲለፍፉ የሚረሱት (?) ባንድ በኩል በሶቪዬት ኅብረት የሶሻሊስት ግንባታ ላይ በኢምፔሪያሊዝም ያደረሰውን የምርት ኃይሎች ውድቀትና በሌላ በኩል ደግሞ እንደ አሜሪካ ያሉት ቀንደኞቹ ኢምፔሪያሊስት አገሮች በጦርነቶች ሳቢያ ያጋበሱትን ከፍተኛ ትርፍ ነው።

እንደሚታወቀው ሁሉ አሜሪካ ሁለቱንም የዓለም ጦርነቶች በሰው አገር የተዋጋች በመሆኗ የደረሰባት ኤኮኖሚያዊ ጉዳት መጠነኛ ሲሆን (በአንጻራዊ አነጋገር) የጦር መሳሪያዎችና ሌሎች ሸቀጦችን በመሸጥ ያገኘችው ትርፍና ጥቅም ግን በጣም ከፍተኛ ነው።

ነገር ግን በሶቪዬት ኅብረት የሶሻሊዝም ግንባታ በአንደኛው የዓለም ጦርነትና በኋላ

ላም በርስ በርስ ጦርነቱ የደረሰውን ጉዳት የተመለከተው ሲሆን በሁለተኛው የዓለም ጦርነት የደረሰውን የምርት ኃይሎች ድቀት ሳያነሱ ማለፍ ተገቢ አይሆንም ። የሁለቱ አገሮች ውድድር በሁለቱ ሥርዓተ ማኅበሮች መካከል የሚደረግ ውድድር በመሆኑ ዛሬ የሚታየውን የምርት ኃይሎችቸውን ዕድገት ለማገናዘብ ሁለተኛው የዓለም ጦርነት በሶቪዬት ኅብረት ላይ ያደረሰውን ጉዳት ማገናዘብ ያስፈልጋል ።

ይህንን ጉዳት የሚያመለክቱ አንዳንድ አሃዞችን እንመልከት ። «በሁለተኛው የዓለም ጦርነትና የናዚ ጀርመን ወረራ ወቅት ሶቪዬት ኅብረት ከሃያ ሚሊዮን በላይ ሕዝብ አጥታለች ። 1,710 ከተማዎች ወድመዋል ፤ 70,000 መንደሮች በእሳት ጋይተዋል ። 32,000 ያህል የማምረቻ ድርጅቶች ወድመዋል ። በእርሻውም ዘርፍ ቢሆን የደረሰው ጉዳት ከባድ ነው ። 1,876 የመን ግሥት እርሻዎች ፤ 2,890 የማሽንና የትራ

ክተር ጣቢያዎች ፤ 98,000 የኅብረት እርሻዎች እንዳልነበሩ ሲሆኑ 71 ሚሊዮን የቀንድ ከብቶች አልቀዋል ። ጦርነቱ የአገሪቱን ዕድገት ቢያንስ በአሥር ዓመት ወደኋላ መልሶታል ። »¹⁵ ከዚህ የበለጠ የምርት ኃይሎች ድቀት ቀደም ሲል በታሪክ ተመዝግቦ አያውቅም ። ከዚህ ሁሉ ጥፋት በኋላ ነው አሁንም ሶሻሊዝም የበላይነትን ለመያዝ የተፋፋመ ትግል በማካሄድ ላይ የሚገኘው ።

አሁንም የሶሻሊስት የምርት ግንኙነት የተፋጠነ የምርት ኃይሎች ዕድገት ዋስትና ስለመሆኑ አንድ የመጨረሻ ማስረጃ እንውሰድ ። ይኸውም የሶሻሊስት አገሮች የጋራ ኢኮኖሚ ትብብር አባላትን ፤ የአውሮፓ የጋራ ገበያ አገሮችን የአሜሪካና እንዲሁም የጃፓንን (የኢምፔሪያሊስቱን ካምፕ) እና የታዳጊ አገሮችን የኢንዱስትሪ ምርት የዕድገት መጠን እንመልከት ።

የኢንዱስትሪ ዕድገት መጠን መነሻ እ. ኤ. አ. 1970 — 100 ¹⁶

	1974	1975	1976	1977
C.M.E.A.	140	152	163	174
E.E.C + U.S.A. + Japan	120	112	121	126
Developing Countries	136	137.	148	156

በአራቱ ዓመታት ማለትም ከ1974-77 የሶሻሊስት አገሮች የኢንዱስትሪ ዕድገት 34% ሲሆን በዓመት ሲሰላ 8 1/2 % ነው ። የካፒታሊስት አገሮች ጠቅላላ ዕድገት 6% ሲሆን በዓመት 1 1/2 % ይሆናል ። የታዳጊ አገሮች ዕድገት ደግሞ በአራት ዓመት 20% ሲሆን በአንድ ዓመት 5% መሆኑ ነው ። በእነዚህ አሃዞች ስሌት የሶሻሊስት አገሮች የዕድገት መጠን ከሁሉም የላቀ መሆኑን እንገነዘባለን ።

ፊውዳል ኢትዮጵያን ከዛሬይቱ አብዮታዊት ኢትዮጵያ በማወዳደር የኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ዕድገት እያሳየ ነው ስንል መለኪያችንም ግልጽ ሊሆን ይገባል ። አብዮታችንም ያሳየውን ዕድገት ስንገመግም እስ

ካሁን ከተነሱት ጉዳዮች ጋር በማገናዘብ ነው ። ሰፊው የኢትዮጵያ ሕዝብ ወይም ኅብረተሰብ ከቀድሞ የተሻለ ዕድገት ደረጃ ላይ ይገኛል በምንልበት ጊዜ በአሁኑ ወቅት አብዮቱ የምርት ኃይሎችን በማሳደግ ተአምር አሳይቷል ማለታችን ሳይሆን ፤ በመጀመሪያ ደረጃ አብዮቱ በሂደቱ እየቀየረው የመጣው የምርት ግንኙነትና የኅብረት ይዞታ በራሱ የዕድገት ምልክት እንደሆነና ለዕድገትም አመች ሁኔታ እንደፈጠረ በመገንዘብ ነው ። ምክንያቱም በተደጋጋሚ እንደተገለጸው ይኸው አዲሱን ሥርዓት ለመገንባት በሚደረገው ጥረት የተለወጠው የምርት ግንኙነትና የኅብረት ይዞታ ከፍተኛና የተፋጠነ የምርት ኃይሎች ዕድገት ሊያስገኝ መቻሉ ደግሞ አሌ የማይባል ነው።

ሶሻሊዝም ከካፒታሊዝም ይልቅ ከፍተኛና የተፋጠነ የምርት ኃይሎች ዕድገት የሚያስገኝ ሥርዓት በመሆኑ ከፍተኛውን የኅብረተሰብ ዕድገት ደረጃ የሚወክል መሆኑን ለማሳየት ተሞክሯል ። አብዮታችንም ይህንኑ ለማድረግ የተነሳ በመሆኑ ሰፊው የኢትዮጵያ ሕዝብ ለዕድገቱ ዋስትና ያገኘ መሆኑ አያጠራጥርም ። ስለሆነም ቀጠል በማድረግ አብዮታችን በሂደቱ ያስመዘገባቸውን ድሎች እንቃኛለን ።

የኢትዮጵያ አብዮት የደረሰበት የዕድገት ደረጃ

በኢትዮጵያ አዲስ ሥርዓተ ማኅበር ለመገንባት የተጀመረው ጉዞ

አንድ ማኅበራዊ አብዮት ከሌላው የሚለየው በባሕርይና በሚያንቀሳቅሱት ኃይሎች ነው ። እንዲሁም የአንድ አብዮት ባሕርይ የሚገለጸው ወይም የሚታወቀው በሚፈታቸው የኅብረተሰብ ቅራኔዎች ዓይነትና አዲስ በሚቋቋመው ሥርዓተ ማኅበር ዓይነት ነው ። በዚህ መሠረት የአንድ አብዮት ባሕርይ እንደ ሁኔታው የቡርሂዲዎክራሲያዊ ወይም የወዛደሩ ሶሻሊስት አብዮት ሊሆን ይችላል ። የፊውዳሊዝምን ፈላጭ ቆራጭ የፖለቲካ አቋምና ያረጀ የምርት ግንኙነት ለማፈራረስ ብቻ የሚካሄድ አብዮት የቡርሂዲዎክራሲያዊ አብዮት ሲሆን የግል ካፒታሊስት ንብረትንና የምንዳ ባርነትን ለማስወገድ የሚደረገው አብዮት ደግሞ የወዛደሩ ሶሻሊስት አብዮት ነው ።

የአንድ አብዮት አንቀሳቃሽ ኃይልናቸው የምንላቸው ደግሞ አብዮቱን የሚያካሂዱትንና የሚያራምዱትን እንዲሁም የአድሃሪውን መደብ ተቃውሞ የሚደመስሱትን መደቦች ነው ። እነዚህ ኃይሎች በአብዮቱ ባሕርይ ብቻ የሚወሰኑ ሳይሆኑ እንደየአገሩ ታሪካዊ ተጨባጭ ሁኔታ ሊለያዩ ይችላሉ ። በአጠቃላይ ባሕርያቸው የሚዛመዱ ሁለት አብዮቶች እንደ እያንዳንዱ አገር ተጨባጭና የተለየ ታሪካዊ ሁኔታ የአብዮቶች አንቀሳቃሽ ኃይሎች ሊለያዩ ይችላሉ ። ለዚህ ነው በሩሲያ እ.ኤ.አ. በ1905 — 1907 ድረስ የተካሄደው የቡርሂዲዎክራሲያዊ አብዮት ከፈረንሳይ ወይም ከእንግሊዝ ቡርሂዲዎክራሲያዊ አብዮቶች የሚለየው ።

የሌኒን አንዱ ትልቅ አስተዋጽኦ መጪው የሩሲያ አብዮት ባሕርይ ቡርሂዲዎክራሲያዊ መሆኑን ቢገነዘብም በኢምፔሪያሊዝም መምጣትና በአገሪቱ የተለየ ታሪካዊ ሁኔታ የተነሳ የዚህ አብዮት አንቀሳቃሽ ኃይሎች የተለዩ ስለሚሆኑ ለአብዮቱ ልዩ ወይም አዲስ ባሕርይ እንደሚሰጡት ማስገንዘቡ ነው ። የመጀመሪያው የሩሲያዊ ቡርሂዲዎክራሲያዊ አብዮት በ1905 — 1907 እንደፈነዳ በጻፈው «በዲሞክራሲያዊ አብዮት የሶሻል ዲሞክራቶች ሁለት ታክቲኮች» በሚለው ጽሑፉ ፤ ወዛደሩ የቡርሂዲዎክራሲያዊ መምራት እንደሚችልና ታሪካዊ ግዴታውም እንደሆነ ፤ ይህም መሆኑ ለአብዮቱ አዲስ ወይም ልዩ ባሕርይ እንደሚሰጠው ገልጿል ። የሩሲያ አብዮቶችም ይኸው ትክክል መሆኑን ከማረጋገጣቸውም በላይ በኋላም በሕዝባዊ ዲሞክራሲዎች መከሰትና በብሔራዊ አርነት አብዮቶች መጠናከር የሌኒን ግንዛቤ በይበልጥ ትክክለኛነቱን አረጋግጧል ።

ሌኒን ስለ ቡርሂዲዎክራሲያዊ አብዮት የነበረው ሌላው ግምገማ ይኸው አብዮት ባሉት የተለዩ አንቀሳቃሽ ኃይሎች የተነሳ ከወዛደሩ የሶሻሊስት አብዮት ጋር የሚኖረውን ዝምድና የሚመለከት ነው ። የሩሲያ ዲሞክራሲያዊ አብዮቶች በታላቁ የጥቅምት አብዮት እንደታየው በቀጥታ ከሶሻሊስት አብዮት ጋር የተያያዙ በመሆናቸው አሁንም አዲስ ባህርይ እንደነበራቸው እንገነዘባለን ።

የሶቪዬት ኅብረት ኮሙኒስት ፓርቲም የራሱን ታሪክ በጻፈበት ጊዜ ልምዱን ሲገመግም ፤ የሌኒን አስተዋጽኦ አዲስ እንደመሆኑ የማርክሲዝምን ቲዎሪ ይበልጥ እንዳዳበረው ጽፏል ። በቡርሂዲዎክራሲያዊ አብዮት የወዛደሩ ግንባር ቀደምትና ከዲሞክራሲያዊ አብዮት በቀጥታ ወደሶሻሊዝም የሚደረገው ሽግግር የቮልፕሊክ ፓርቲ የቀየሰው አዲስ መስመርና የሌኒን የቲዎሪ አስተዋጽኦ ነው ።

የኢትዮጵያ አብዮት ከሞላ ጉድል በዚህ ሌኒኒስት ቲዎሪ ላይ የተመሠረተ መሆኑ የብሔራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ፕሮግራማችንን በማያሻማ ሁኔታ ይገልጻል። ሚያዝያ 12፣ 1968 በወጣው በዚህ መሠረታዊ ሰነድ ውስጥ የአብዮታችን ሌኒኒስት መርሆዎች እንደሚከተለው ሰፍረዋል። «ብሔራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ፀረ ፊውዳል በመሆኑ በጊዜው ያሉትን ፀረ-ፊውዳል ኃይሎች አስተባብሮ ለተጨቆኑት የኅብረተሰብ መደቦችና ክፍሎች ሁሉ ዲሞክራሲን ያገናኛል። ፀረ-ኢምፔሪያሊስት በመሆኑ ደግሞ ያሉትን ፀረ-ኢምፔሪያሊስት ኃይሎች ሁሉ አስተባብሮ ነፃ ብሔራዊ የፖለቲካ፣ የኢኮኖሚና የሶሻል አቋም ያዳብራል። በዚህም ባሕሪው ብሔራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ተብሎ ይጠራል። እንግዲህ በብሔራዊው ዲሞክራሲያዊ አብዮት ሰፊውን ሕዝብ መምራቱ»¹⁸ ማለትም «በወዝአደሩ መሪነት፤ በገበሬው ተባባሪነት» ወደ¹⁹ «ኅብረተሰብአዊነት (ሶሻሊዝም) ለሚደረገው ጉዞ ያለው ብቸኛ መንገድ ነው።» (ስርዝ የተጨመረ)።²⁰

እንግዲህ የኢትዮጵያ አብዮት ባሕርይና አቅጣጫ በፕሮግራሙ እንደሰፈረው ሲሆን ባለፉት ሰባት ዓመታት ምን ዓይነት ዕድገት እንዳስገኘ እድገቱስ በምን ሊለካ እንደደሚችል ቀጠል አድርገን እንመለከታለን።

የአብዮታችን ዕድገት መለኪያዎች

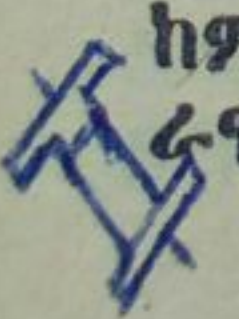
የኢትዮጵያ አብዮት በሌኒኒስት መርሆች የሚመራ ሁለንተናዊና ልዩ ባሕርይ ያለው ሲሆን ዓላማውም በፕሮግራሙ የሰፈረ በመሆኑ ዕድገቱ ነባራዊ መለኪያዎች አሉት። ሁለንተናዊ ባሕርይ ያለው በመሆኑ መሰል ባሕርይ ያላቸው አብዮቶች ያለፉበትን ሂደት የሚገዛው ሕግ በኢትዮጵያም አብዮት ተፈጻሚ ነው። በሌላ አነጋገር የኢትዮጵያ አብዮት ከሌሎች በዚህ ዓይነት የአብዮት መንገድ ከተጓዙ አብዮቶች ጋር ሲነፃፀር የብሔራዊ ቅርፅ ልዩነት ይኑረው እንጂ የግዴታ ዓለምአቀፋዊ የይዘት አንድነት እንዳለው ይታወቃል። ስለሆነም በይዘት አንድነቱ መሠረት መሰል አብዮቶች የፈጸሟቸውን በመመልከት አብዮታችን ከምን ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ለማወቅ በነባራዊ መለኪያዎች ለመጠቀም እንችላለን።

አሁንም ሌኒን በተለያዩ ጽሑፎች ያሰፈረውን ከተመለከትን የአንድን አብዮት ዕድገትና የፓርቲውንም ተግባር በሶስት ደረጃዎች ከፍሎ ለማየት ይቻላል።

በዚህ መሠረት የመጀመሪያው ደረጃ ሰፊው ሕዝብ የፖለቲካ ሥልጣን ለመያዝ የሚያደርገውን ትግልና፤ የዚህም ትግል ተግባራዊነት የወዛደሩ ፓርቲ ሰፊውን ሕዝብ በፕሮግራሙ ጀርባ አሰልፎ የመንግሥት ሥልጣን በሚይዝበት ጊዜ የሚገለጽ መሆኑ ነው። ሁለተኛ የአብዮቱ የዕድገት ደረጃ የወዛደሩ ፓርቲና ሰፊው ሕዝብ የተገናኙ ፋትን ድሎች (የመንግሥት ሥልጣን ወዘተ...) ለማቆየት አድኅሮትን በቁጥጥር ሥር የማዋሉ ተግባር ነው። ሦስተኛውና ከፍተኛው የአብዮት ደረጃ በጣም አስቸጋሪ እንደሆነ ሌኒን አበክሮ ያስተምራል። በወቅቱ የሩሲያ ሶሻሊስት አብዮት እዚህ ደረጃ ላይ መድረሱን ሌኒን ሲናገር «ሦስተኛው ደረጃ እየጀመረ ነው። እስካሁን ያገኘናቸውን ድሎች ማሰባሰብና ማጠናከር አለብን። እኛው ራሳችን ያወጅነውን፤ በሕግ የደነገግነውን፤ የተወያየነውን፤ ያቀድነውን ሁሉ ወደቋሚ የሥራ ዲስፕሊን መቀየር መቻል አለብን። ይህ ተግባር በእርግጥ አድካሚ ነው። ነገር ግን ውጤቱ የሚከሰን ይሆናል። ምክንያቱም የዚህ ተግባር መሳካት ብቻ ነው የሶሻሊስት ሥርዓትን የሚያስገኘው»²¹ ብሎ ነበር።

የአብዮታችንን ዕድገት ለመገምገም ከፕሮግራሙ መጀመር ይቻላል። ይህም ማለት አብዮታችን እስካሁን በፕሮግራሙ ካሰፈራቸው ጉዳዮች ምን ያህሉ ተግባራዊ እንደሆኑ በማየት የዕድገት ደረጃውን መገምገም ይቻላል። በዚህ መንገድ የሚደረገውን ግምገማ በመጀመሪያው ሁለንተናዊ መለኪያ መሠረት በሚደረገው ግምገማ ለዕውነቱ የቀረበ ወይም ይበልጥ ትክክለኛ ይሆናል። ምክንያቱም ፕሮግራሙ፤ የአብዮቱን ሁለንተናዊና ልዩ ባህርያት፤ ዓለም አቀፋዊውንና ብሔራዊውን በማገናዘብ ወይም በመመርኮዝ የተነደፈ በመሆኑ ነው።

በዚህ አቀራረብ ከተስማማን የኢትዮጵያን አብዮት ከፊውዳል ሥርዓተ ማኅበር ወደ ሶሻሊዝም በሚያደርገው ጉዞ የት እንደደረሰ ወይም ከምን ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ለመገመት ብዙም የሚያስቸግር አይ

ሆንም ፡ ባለፉት ሰባት ዓመታት የኢትዮጵያ አብዮት በየዘርፉ የወሰዳቸውን እርምጃዎች በመገምገም ምን ያህል የዱሮውን ሥርዓተ ማኅበርና የምርት ግንኙነት እንዲሁም የንብረት ይዞታ እንደቀየረ መገንዘብ ይቻላል ።

ይሁንና የአብዮቱን የዕድገት ደረጃና ድሎች በይበልጥ ለመገንዘብ ጉዟችን የጀመረበትን ሁኔታ ማስታወስ ጠቃሚ ነው ። ስለሆነም በመጀመሪያ የቅድመ አብዮት ፊውዳል ኢትዮጵያን ዋና ገጽታዎች እንመልከት ።

የቅድመ አብዮት ኢትዮጵያ ሁኔታ ባጭሩ

ሰፊው ሕዝብ በቅድመ አብዮት ኢትዮጵያ በመለኮታዊ የፊውዳል መንግሥት ይገዛ እንደነበር ብዙም አስታዋሽ የሚጠይቅ ጉዳይ አይደለም ። በዚህም የፖለቲካ ተቋም ንጉሠ ነገሥቱ ፣ መሳፍንቱና መኳንንቱ እንዲሁም የተቀሩት የፊውዳል ገዥ መደብ አባላት በኢምፔሪያሊዝም ጋሻ ጃግ ፊነት የሰፊውን ሕዝብ መብት ረግጠው ሲገዙ ቆይተዋል ።

በዚህም ተግባራቸው የብሔረሰቦችን የሃይማኖቶችንና የጾታዎችን የዕኩልነት መብት ነፍገው ቆይተዋል ። እርግጥ ይህ ተግባራቸው ከርዕዮተዓለማቸውና ከተግባራዊ አፈጻጸሙ ፣ ማለትም ከፖለቲካ አስተዳደር ሥልታቸው የሚመነጭ ነው ። በሌላ አነጋገር የፊውዳሉ መንግሥት መሠረት እንዳይናጋ ሰፊው ሕዝብ በብሔረሰብ ፣ በአካባቢ በሃይማኖትና በጾታ ተከፋፍሎ መቆየቱ ከትብብሩ የሚያገኘውን ኃይልነት ያሳጣዋል ። የጠላትና የአድህሮት ሥልት «ከፋፍለህ ግዛው» ነው ሲባል ሰፊውን ሕዝብ የመደብ አንድነትና አጋርነቱን ማሳጣት ማለት ነው ። ለዚህም ነው ኮሚኒስቶች ከሁሉም ዓይነት የኅብረተሰብ የአንድነት መሠረት የመደብ ጥቅም የበለጠ የፀና ነው የሚሉት ።

በሌላ በኩል በፊውዳሉ ሥርዓት የነበረው የምርት ግንኙነት እንዲሁ አስከፊ ነበር ። እስከ 90% የሚሆነው ሰፊው የኢትዮጵያ ሕዝብ በግብርና የተሰማራ ሲሆን

የፊውዳሉ ገዥ መደብ የገበሬውን ምርት እስከ 75% ሊወስድ እንደሚችል ሕጉ ይፈቅድ ነበር²² ። ከዚህ ሌላ ገበሬው ለፊውዳል ጌታው የጉልበት አገልግሎትና የተለያዩ ክፍያዎች ይሰጥ ስለነበር ምዝብ ራው የበለጠ የከፋ ነበር ። በከተማም በማደግ ላይ የነበረው የካፒታሊስት የምርት ግንኙነት በባዕድ ካፒታልና በመጠኑም ቢሆን በአገሬው ካፒታሊስቶች የተያዘ ነበር ። ይሁንና ይኸው የኢንዱስትሪ ክፍለኢኮኖሚም ቢሆን ብዙ የዳበረ አልነበረም ። የኢንዱስትሪ ምርት አሁንም ቢሆን ለአጠቃላይ ብሔራዊ ምርት የሚያደርገው አስተዋጽኦ ወይም ድርሻ ከ10% በላይ አለመሆኑ ምን ያህል ዝቅተኛ እንደነበር²³ የሚጠቁም ነው ። የሠራተኛውንም ሁኔታ ብንመለከት ከሚደርስበት አጠቃላይ ጭቆና ሌላ የሥራ ዋስትና ፣ ጡረታ ፣ ኢንሹራንስና የፈቃድ ዓይነቶች ዝቅተኝነት በምን ዓይነት አስከፊ ሁኔታ ይገኝ እንደነበር ያሳያል ። በአንድ አገር ብሔራዊ ኢኮኖሚ ወሳኙን ሥፍራ የሚይዙት ከባድ እንዲሁትሪዎች በኢትዮጵያ ነበሩ ለማለት አይቻልም ።

በመሠረቱ አብዮታዊት ኢትዮጵያ ከፊውዳሊዝም የወረሰቻቸው ዝቅተኛ የሰለጠነ የሰው ኃይል ወይም 93% ማይምነት የሰፈነበት ኅብረተሰብ ፣ ዝቅተኛ መሠረተ ልማትና የማምረቻ መሣሪያዎች ናቸው ። የዚህም ማኅበራዊ መልክ ድንቁርና ፣ ረሃብና በሽታ ሥራ አጥነትና ዝሙት አዳሪነት የሰፈነበት ኅብረተሰብ ነበር ። አሁንም ከዚህ ኋላቀርነት ለመውጣት በመታገል ላይ ስንሆን እነዚህን ጠንቆች ፈጽሞ ለማስወገድ ረዥምና ውስብስብ ትግል የሚጠይቅ መሆኑ አያጠራጥርም ።

X

እንግዲህ አብዮታችን ይህንን የቅድመ አብዮት አስከፊ ሁኔታ ለመሻር የመጣ በመሆኑ እስካሁን በተለያዩ መስኮች ያደረገው ነገር ሁሉ የዕድገት ደረጃውን የሚያመለክት ወይም የፕሮግራሙን በተግባር መተርጉም የሚያሳይ ይሆናል ።

የአብዮታችን ድሎች ግምገማ

የኢትዮጵያ አብዮት ከጀመረበት ከየካቲት 1966 ጀምሮ ድል በድል እየተጉናጸፈ መምጣቱ ከማንም የተሰወረ አይደለም ። ቁም ነገሩ ስለነዚህ ድሎች በቂ

ትንተና ከማድረጉ ላይ ነው። በተለያዩት ዘርፎች፤ ማለትም በፖለቲካው፣ በኢኮኖሚው፣ በማኅበራዊ እንቅስቃሴያችን የተገኙት ድሎች በቅጡ መገምገምና የደረሰንበት ደረጃ በግልጽ መታየት አለባቸው።

ቀደም ሲል በሥርዓተ ማኅበር ሹም ሽር ማግስት ወይም አብዮት ከተካሄደ በኋላ ለጥቂት ጊዜ የምርት ኃይሎች ድቀት ወይም መቆርቆዝ ሊኖር እንደሚችል ተመልክቷል። ዕድገት መኖሩን የማያመለክተው አዲስ የወጣው የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ ደግሞ የተጻራሪ መደቦችን ግንኙነት ሲገልጽ የህልውናቸውም መሠረት እንደሆነ ተብራርቷል።

በአንድ ማኅበራዊ አብዮት የሚመጣ የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ ለውጥ የግዴታ የመደቦችን ሹምሽር ያመለክታል። ይህ መሠረታዊ የአብዮት ፖለቲካዊ ኤኮኖሚ ባህርይ ነው። አዲስ የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ መምጣቱ አዲስ የንብረት ተስብ መሠረት በመጣሉ አንፃር ኤኮኖሚያዊ ገጽታውን ሲያመለክት፤ በዚህ ተግባር የመደብ ሹምሽር መኖሩ ደግሞ ፖለቲካዊ ገጽታውን ያመለክታል።

ጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ መስከረም 2፣ 1967 የመንግሥት ሥልጣን ከያዘበት ጊዜ ጀምሮ የቀድሞውን ሥርዓት ለመቀየር የወሰዳቸው በርካታ እርምጃዎች እንዳሉ ይታወቃል። ይሁንና የኢትዮጵያ ሕዝብ በእርግጥም አዲስ ኅብረተሰብ በመገንባት ላይ እንደሆነና በዘለቄታው አንፃር ሲታይ፤ ከፍተኛና የተፋጠነ የምርት ኃይሎች ዕድገት እንደሚኖረው መገንዘብ የሚቻለው አዲስ በተፈጠሩት የምርት ግንኙነቶችና የንብረት ይዞታዎች ነው። እነዚህም ከፍ ሲል እንደተገለጸው የተካሄደውንም የመደብ ሹምሽር ያመለክታል።

በአብዮታችን አዲስ የተፈጠረው የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ

የሚከተሉትን ሁለት መሠረታዊ አዋጆች ለናሙና ወስደን ብንመለከት ገና ከመጠሪያቸው እንደሚታየው፤ የቀድሞውን የንብረት ይዞታ በመሻር በአዲስ የተከት ሲሆን አዲስ የምርት ግንኙነት ለመፍጠርም መሠረት መጣላቸውን እንረዳለን።

የሃብት ማፍሪያ መጣሪያዎችን ወደ መንግሥት ለማዛወርና በቁጥጥር ሥር ለማድረግ የወጣ አዋጅ ቁጥር 26/1967፤

ምንም እንኳን ከዚህ አዋጅ መውጣት በፊት በታኅሣሥ 23 እና ጥር 26 የተለያዩ ተቋሞችን ሙሉ በሙሉ ወይም አብዛኛውን ድርሻ ወደመንግሥት ባለቤትነት ያዛወረ እርምጃ ቢኖርም፤ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 5 ላይ እንደተገለጸው «በዚህ አዋጅ እንደተወሰዱ ተቆጥረዋልና» ሁሉንም ያቀፈ በመሆኑ ለአቀራረባችን ቀና ይሆናል።

በዚህና በሌሎች ተመሳሳይ አዋጆች እንደሚታየው የቀድሞውን ካፒታሊስትና ፊውዳላዊ የግል ንብረት ይዞታ ለመሻር የወጡት አዋጆች ያላቸውን ባህርይና ይዘት ስንመለከት ፊውዳሊዝምን ሙሉ በሙሉ የሻሩት ሲሆን የካፒታሊስት ይዞታውን ግን በሁለት ደረጃና የሥራ ዘርፎች ብቻ እንደወሰኑት እናያለን።

የዚህ አዋጅ (26/67) ተከታታይ አንቀጾች እንደሚገልጹት ሶስት የንብረት ይዞታዎች ጐን ለጐን እንደሥራ ዘርፋቸው እንደሚኖሩ እናያለን። እነዚህም የመንግሥት ወይም የሕዝብ መንግሥታዊ ካፒታሊዝምና የግል ካፒታሊስት ይዞታዎች ናቸው።

አንቀጽ 2፤ በመንግሥት ባለቤትነት ብቻ ያሉ ተቋሞችንና ሥራዎችን ገልጾ ሲያበቃ በነዚህ ሥራዎች «የተሰማሩ የግል ተቋሞችም ሆኑ ማኅበሮች ሁሉ ከነሃብታቸው ወደ መንግሥት ባለቤትነት» በመቀየር የቀድሞውን ካፒታሊስታዊ ይዞታ እንደሚያጠፋ ይናገራል።

በአንቀጽ 3፤ እንደተገለጸው ደግሞ መንግሥት ከውጪ ካፒታል ጋር ተካፋይ በመሆን መካሄድ የሚችሉትን ወይም መንግሥታዊ ካፒታሊስት ይዞታ የሚኖርበትን የሥራ ዘርፍና ድርጅቶች ይገልጻል። ይኸም «በተዘረዘሩት ሥራዎች በተሰማሩ የግል ተቋሞችም ሆኑ ማኅበሮች ውስጥ የኢትዮጵያ መንግሥት ድርሻ ከ51 በመቶ እንዳያንስ» አድርጎ በሚይዘው ድርሻ እንደሆነ ይገልጻል። በአንቀጽ 4 እና «በዚህ አዋጅ ያልተጠቀሱ ሥራዎች» ደግሞ ለግል ካፒታ

ሊሰቡት የግል ይዞታ እንደተተው እናያለን ። ወደ ሁለተኛው መሠረታዊ አዋጅ ስንሄድ የሚከተለውን እናገኛለን ።

የገጠርን መሬት የሕዝብ ሃብት ለማድረግ የወጣ አዋጅ ቁጥር 31/1967 ከመጣው አንስቶ እስከ ዝርዝር አንቀጾች ድረስ ያለውን ስንመለከት በገጠር የፊውዳሊዝምን የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ መላው በሙሉ እንደሚሸር በምትኩም የመንግሥት ፤ የንብረትና የግል ይዞታዎችን እንደሚያስፍን ይታያል ። ቀደም ሲል በአንደኛ ተራ ቁጥር ካየነው አዋጅ 26/67 በብዙ ነጥቦች ይለያል ።

ትልቁ የመለያ ነጥብ ይህ አዋጅ (31/67) የፊውዳሊዝምን የምርት ግንኙነት ማለትም በጭስኛውና በመሬት ከበርቴው መሃል የነበረውን ግንኙነት መላው በሙሉ የሚሸር ከመሆኑም ሌላ ቀደም ሲል በገጠር የነበረውን ማንኛውንም የካፒታሊስት ይዞታ የግልም ቢሆን መንግሥታዊ የሚሸር ነው ። ይህም በአያሌ ሥፍራዎች ተገልጿል ። በዚህ አዋጅ መሠረት «የገጠር መሬት የኢትዮጵያ ሕዝብ ሃብት ከመሆኑም በላይ ማንኛውም ሰው ወይም የንግድ ማኅበር ወይም ሌላ ድርጅት መሬትን በግል ባለሃብትነት ሊይዝ» እንደማይችል በአንቀጽ 3 የተገለጸ ጉዳይ ነው ። ስለሆነም አዋጁ የሚሰጠው መሬትን በግል የመጠቀም መብት እንጂ ቀደም ሲል እንደተፈቀዱት የግል ባለሃብት ይዞታዎች ሁሉ ለመሸጥ ለመለወጥ ለማውረስና ለማስያዝ እንደማይችል አንቀጽ 3 ላይ ተመልክቷል ።

ትርፍ ምርትን ወይም ያልተከፈለበት የሥራ ሰዓትን በማግኘት ላይ የተመሠረተን ፊውዳላዊና ካፒታሊስታዊ ምዝበራን ያጠፋል ። በግል ሠርቶ ለራስ መጠቀም እንጂ ሌላ ሰው ቀጥሮ ማሠራት (ከተወሰኑ ልዩ ሁኔታዎች ውጭ) በአንቀጽ 4 የተከለከለ በመሆኑ አሁንም ካፒታሊስታዊ ምዝበራን የሚያጠፋ ነው ። ይሁንና አዋጁ ብቻውን ለካፒታሊዝም ግንኙነት መጥፋት ወይም አለማንሰራራት ዋስትና ሊሆን አይችልም ። ዛሬ በኢትዮጵያ የእርሻ ክፍለ ኤኮኖሚ ውስጥ በአዋጅ መሠረት ምንም ዓይነት የሰው በሰው ምዝበራ የለም ለማለት ይቻላል ።

የገጠርን መሬት ለሕዝብ ያደረገው አዋጅ «መሬት ላራሹ» ብሎ የታገለው ሕዝብ የትግል ፍሬ ሲሆን ይህ አዲስ የንብረት ይዞታና የምርት ግንኙነትን ፈጥሮ አል ።

እስካሁን ከተመለከትነው ሁሉ የቀድሞን የንብረት ይዞታና የምርት ግንኙነት በመሻር አዲስ የመጡት የንብረት ይዞታዎች በኋላ ቀር አገሮች ውስጥ በሽግግር ላይ የሚታዩ የንብረት ይዞታዎች ናቸው ። እነሱም ፤ የመንግሥት ይዞታ ፤ የንብረት ይዞታ መንግሥታዊ ካፒታሊስት ይዞታ የግል ካፒታሊስት ይዞታና የአነስተኛ ሽቀጥ አምራቾች ይዞታ ናቸው ።

ከነዚህ የተለያዩ ይዞታዎች የመጨረሻው ፤ የአነስተኛ ሽቀጥ አምራቾች ይዞታ ፤ ተጨማሪ ማብራሪያን ይፈልጋል ። ይኸውም እንደ ተለያዩ አገሮች የተለያዩ የዕድገት ደረጃ የአነስተኛ ሽቀጥ አምራቾች ብዛትና አንዳንድ ባህርያት ሊለያዩ የሚችሉ መሆናቸው ነው ። ዛሬ በአገራችን በዚህ ይዞታ ላይ የገበሬውንና የዕድገት ጥበብ ባለሙያዎችን እናገኛለን ። እነዚህም ፤ የአገሬውን ሕዝብ ምን ያህል (ከመቶ) እንደሚሆኑና ለአጠቃላይ ብሔራዊ ምርት የሚያደርጉትን አስተዋጽኦ ስንመለከት በጣም ብዙ ነው ። በተጨማሪም የግል ሃብትን በሚመለከት ፤ ገበሬው ከማምረቻ መሣሪያዎች ውስጥ የመሬቱ ባለቤት አይደለም ። የዕድገት ጥበብ ባለሙያዎች ግን ፤ የማምረቻ መሣሪያዎቻቸው ከሞላ ጉድል ፤ በሙሉ የራሳቸው ናቸው ። ይህ በአገራችን ያለው ያነስተኛ አምራቾች ከፍተኛ ሚናና የንብረት ይዞታ መልክ በሌሎቹ እንዳለ የሚገኝ ነገር አይደለም ።

በጽሑፉ መጀመሪያ ላይ እንደተገለጸው የተከናወኑትን የንብረት ይዞታ ወይም የባለቤትነት ሽረቶች በአዋጆች የተደረጉ በመሆናቸው ሁለቱን አዋጆች በመውሰድ የተከተለውን የንብረት ይዞታና የምርት ግንኙነት ለውጥ ለማየት ተሞክሯል ። ይሁንና ከዚህ ጋር በማያያዝ ይህን የንብረት ይዞታ ለውጥ ማኅበራዊ ወይም ፖለቲካዊ ጉዞን ማለትም የመደብ ገጽታውንም አብሮ ማየት አስፈላጊ ይሆናል ።

ዛሬ በአገራችን ሰፍነው ያሉት የንብረት

ይዞታዎች በኅብረተሰቡ ካሉት መደቦች ጋር የተሳሰሩ ናቸው። የግል ካፒታሊስት ይዞታ የአገሬውና ዓለም አቀፍ ቡርጂው ዋልታ ናቸው። ገበሬውና የተቀረው ንዑስ ቡርጂ ደግሞ የአነስተኛ ሽቀጥ ምርትን ሲወክል ለወደፊቱ ደግሞ በህብረት ይዞታ ሥር የሚጠቃለሉት የሶሻሊስት ንብረት ላይ ያለው የኅብረት ይዞታን ዓይነት የሚወክሉ ይሆናሉ። የመንግሥት ይዞታ ደግሞ በሠራተኛው መደብና በዚህም ይዞታ ሥር ባለው የማህበራዊ ክፍል የሚወክል ሲሆን ሌላው የሶሻሊስት ንብረት ይዞታ መሠረት ነው።

እነዚህ መደቦች የንብረት ይዞታው ለውጥ ወይም የዚህ ሕጋዊ መግለጫ በሆኑት አዋጆች የተጠቀሙ ወይም ሙሉ በሙሉ ያልተነኩ መደቦች ናቸው። የመንግሥትና የኅብረት ይዞታዎች ታዳጊዎቹና የሶሻሊስት የምርት ግንኙነት መሠረት ናቸው። ይኸም በመደብ አሰላለፍ አኳያ ስናየው በወዛደሩ በገበሬው በተቀረው ሠርቶ አደር አንድነት ላይ የተመሠረተ ነው። በቅርብ የወጡት የዕደ ጥበብና የገበሬዎች የአምራቾች ኅብረት ሥራ መመሪያዎች መውጣት የነዚህን መደቦች አንድነት ይበልጥ የሚያጠናክር ለሶሻሊስት የንብረት ይዞታና የምርት ግንኙነት መሠረት እየሰፋ መሄድ በቂ ምስክር ናቸው።

በአብዮታችን የድርጅት ግንባታ

ለአዲስ ሥርዓት አዲስ መሠረት በመጣል ላይ እንደሆንን ከላይ እንደተመለከትነው የተቀየረው የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ ያስረዳሉ። ይህም የመደብን ሹም ሽር የሚያመለክት ነው። የኢትዮጵያ ገበሬ የፊውዳሎች የኢኮኖሚ ሃይል በማናጋት የመሬቱ ባለቤት ሲሆን የኢትዮጵያም ሕዝብ በአጠቃላይ ከግል ካፒታሊስቶች የግል ሃብትነት የማምረቻ መሣሪያዎቹን ባለቤትነት ያረጋገጠ መሆኑ ለመደብ ሹም ሽርነቱ በቂ ምስክር ነው።

ይሁንና ይኸው አዲስ ሥርዓት የመገንባት ተግባር ድርጅታዊ መልክ ያለው እንደሆነ ሊታወቅ ይገባል። ማርክስና ሌኒን ድርጅት በመደብ ትግል ያለውን ከፍተኛ አገልግሎት በመደጋገም ተናግረዋል።

ሰፊው ሕዝብ ከመደብ ጠላቶቹ ጋር በሚያደርገው ትግል ድርጅት ትልቁ መሣሪያ ነው። ይህም በመሆኑ አንዳንድ የንብረት ይዞታንና የምርት ግንኙነትን የሚቀይሩ አዋጆች የሰፊውንም ሕዝብ መደራጀት አብረው ይደነገጋሉ። በዚህም መሠረት ሰፊውን ሕዝብ በመደብ ጥቅሙና በማኅበራዊ ፍላጎቱ መሠረት በየዘርፉ ማደራጀት የአብዮታችን አንዱ ተግባር ሁኖ ቆይቷል።

ሕባዊት ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን በወዝአደሩ ግንባር ቀደምነት በገበሬው አጋርነት፤ በተቀረው የኅብረተሰብ ክፍል ተባባሪነት ለመመሥረት የሚደረገው ትግል ዛሬ ከመቼውም በበለጠ ተፋፍሟል። ይህም ትግል ኢሠፓአኮ ታኅሣሥ 8 ቀን 1972 ከተቋቋመ በኋላ አንድ ከፍተኛ ማዕከላዊ አመራር በማግኘት ወደከፍተኛ ደረጃ ተሸጋግሯል።

የኢሠፓአኮ መቋቋም ታሪካዊ ትርጉም

ኢሠፓአኮ ከተቋቋመበት ጊዜ አንስቶ እስካሁን ድረስ ስለዚሁ አካል መቋቋም ብዙ ማብራሪያ የተሰጠበት በመሆኑ እዚህ ላይ ብዙ ማውሳቱ ከመደጋገም የሚመጣ ማሰልቸት በስተቀር የሚጨምረው ነገር አይኖርም። ይሁንና በኢትዮጵያ አብዮት የኮሚኒስቶችንና የጊ/ወ/አ/ደርግን ግንኙነት በሚመለከት የኢሠፓአኮ መቋቋም ልዩና ታሪካዊ ሥፍራ የሚሰጠው ይሆናል።

ጊ/ወ/አ/ ደርግ ሥልጣን ከያዘበት ጊዜ አንስቶ እስከ ኢሠፓአኮ መቋቋም ድረስ የወሰዳቸውን እርምጃዎች ብንመለከት የሚከተለውን ርዕዮተዓለምና የፖለቲካ መስመር ለመገምገም ብዙም የሚያስቸግር አይደለም። ከነዚህ ሁሉ የተወሰኑ የፖለቲካ ዓላማ መግለጫ የሆኑ ሰነዶችን ብቻ ብንመለከት ይኸው ጉዳይ ግልጽ ይሆናል። የታኅሣሥ 11/1967 የኅብረተሰባዊነት መመሪያ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት መለስተኛ ፕሮግራምና የሕዝብ ድርጅት ጉዳይ ጊዜያዊ ጽሕፈት ቤት ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 91/1968 ዋነኞቹ ናቸው።

በነዚህ ሁሉ ሰነዶች እንደሰፈረው ጊ/ወ/አ/ደርግ ከተቀሩት ተራማጅ ኃይሎችና

ኮሚኒስቶች ጋር ለመተባበር ያለውን ሙሉ ፈቃደኝነትና መንግሥትም በመሆኑ ማንኛውንም ዓይነት ድጋፍ ለማቅረብ ፍላጎት ያለው መሆኑን አስመስክሯል ። ይሁንና አሳዛኝና አስቂኝ በሆኑ ምክንያቶች ከደርግ ውጭ የነበሩት ተራማጅ ኃይሎች ብስለትና ሐቀኝነት የጎደላቸው በመሆናቸው አስተማማኝ የሆነ አንድ የፖለቲካ ድርጅትና ማዕከል ሳይፈጠር እስከ ኢህፓአኮ መቋቋም ድረስ ቆይተናል ።

ጊ/ወ/አ/ ደርግ የሕዝብ ድርጅት ጉዳይ ጊዜያዊ ጽ/ቤትን ባቋቋመበት ጊዜ ሳይን ሳዊ ሶሻሊዝምን የማስተማር ኃላፊነት የወሰደ ድርጅትና አካል መፍጠሩ ይታወቃል ። ይሁንና በዚህ ደረጃ የኢትዮጵያ ታጋዮች ከደርግ ጋር የሚያስተሳስራቸው አንዳችም ድርጅታዊ መዋቅራዊ ግንኙነት አልነበረም የሕዝብ ድርጅት ከደርግ ጋር የነበረው ግንኙነት ተዘዋዋሪ ነበር ። የሕዝብ ድርጅትን በበላይነት የሚመራው አካል ከፍተኛ የሕዝብ ማደራጀ ኮሚቴ የሚባል ሲሆን ይህም አካል ደርግንና የሕዝብ ድርጅትን የሚያገናኝ አካል ነበር ። እንዲያውም በጊዜው ተራማጁ ክፍል በመንግሥት ላይ የነበረውን ስጋት የሕዝብ ድርጅትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 91/1968 አንቀጽ 10 ያሳያል ። በዚህ አንቀጽ እንደሰፈረው የሕዝብ ድርጅት ጉዳይ ጊዜያዊ ጽ/ቤት ከማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ፣ ከማንኛውም ድርጅት ወይም ቡድን ቁጥጥርና ተጽዕኖ ነፃ ነው» ይላል ።

ይሁንና የኢህፓአኮ መምጣት አንዱና ትልቁ ታሪካዊ ትርጉም የደርግንና ከደርግ ውጭ የነበሩ ኮሚዩኒስቶች በአንድ ማዕከልና መድረክ ለመጀመሪያ ጊዜ በመሰብሰብ የተፈጠረውም ድርጅት በቀጥታ ከደርግ ጋር ያለው ግንኙነት ሕጋዊና ይፋ መሆኑ ነው ። ይኸውም ፣ ኢህፓአኮን ለማቋቋም የወጣው አዋጅ አንቀጽ 10/1—20/ በሚገባ ይገልጻል ። በዚህ መሠረት የጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ሊቀ መንበር የኢህፓአኮ ሊቀመንበር መሆናቸውን ሲደነግግ ኢህፓአኮም ከጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ጋር ሊኖረው የሚገባውን ግንኙነትና ትብብር በሊቀመንበሩ እንደሚወሰን አብሮ ተገልጿል።²⁴ ይህ መሆኑ ለኢትዮጵያ ኮሙኒስቶች ከፍተኛ ድል

ሲሆን ኮሙኒስቶችም ከሰፊው ሕዝብ በተለይም ከሠርቶ አደሩ የተለየ ጥቅም ስለሌላቸው ለሰፊው ሕዝብ ከፍተኛ ድል ነው እንላለን ። እንደሚታወቀው ሁሉ ይህን የመሰለ ሕጋዊና መዋቅራዊ ግንኙነት ያለው የኢህፓአኮና የደርግ አሠራር መሠረታዊ በሆነው ሌኒኒስት የፓርቲና የመንግሥት አሠራር ግንኙነት መርህ ላይ የተመሠረተ ነው ። በመሆኑም የሠርቶ አደሩን ፓርቲ በመመሥረት የወዛደሩን አመራር ዕውን ለማድረግና ሕዝባዊት ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ለመፍጠር በሚደረገው ትግል የመጨረሻው ምዕራፍ ላይ እንደደረሰን ይቆጠራል ።

በአሁኑ ጊዜ ያሉት አጠቃላይ ሁኔታዎች እንደተጠበቁ ሆነው ፣ በፖለቲካው ትግል ዘርፍ አሁን ያለንበት ደረጃ ከኢህፓአኮ ወደ ፓርቲ ምስረታ ከአብዮታዊት ኢትዮጵያ ወደ ሕዝባዊት ኢትዮጵያ በሚደረገው ሽግግር መሃል ሌላ ደረጃ ባለመኖሩ ፣ ዛሬ በፕሮግራማችን ከሰፈሩት ዓላማዎች አንዱ ሕዝባዊት ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ለመፍጠር ባለው ጥረት ከፍተኛ የትግል ደረጃ ላይ ወይም በዋዜማው ላይ እንገኛለን ። በመሆኑም አብዮታችን ፕሮግራሙን ተግባራዊ ለማድረግ ባደረገው እርምጃ ሁሉ እድገቱ የሚለካ ስለሆነ በእርግጥ እድገት እንዳሳየ እንገነዘባለን ።

የሕዝባዊ ድርጅቶች ግንባታና መጠናከር

የወዛደሩን መሪነት የገበሬውን አጋር ነት የተቀሩትንም የንዑስ ከበርቴ መደብ አባላትና የኅብረተሰብ ክፍሎች ተባባሪነት ለመፍጠርና ለማጠናከር ሕዝባዊ ድርጅቶች ከፍተኛ ሚና ይጫወታሉ ። በመሠረቱ የኢትዮጵያ ኮሚዩኒስቶች ከሰፊው ሕዝብ ጋር የሚገናኙባቸው መድረኮች በማበብ ላይ ያሉት ሕዝባዊ ድርጅቶች ሲሆኑ ይህም ኢህፓአኮ ለነዚህ ድርጅቶች በሚሰጠው የፖለቲካ አመራር ይገለጻል ።

ዛሬ አብዮታችን በደረሰበት ደረጃ ሰፊውን ሕዝብ በየፈርጁ በሕዝባዊ ድርጅቶች በማደራጀት እየጎለበተ ነው ። ሁላችንም

እንደምናውቀው በአሁኑ ጊዜ ቢያንስ የአንድ ሕዝባዊ ድርጅት አባል ያልሆነ ኢትዮጵያዊ በጣም ጥቂት ነው። የኮሚቴዎች የማደራጃ መርህ በሥራ ቦታና በመኖሪያ ክልል ላይ የተመሠረተ በመሆኑ ከፍተኛ ማኅበራዊ ኃይል ለማሰባሰብ ያስችላል። በሥራው ቦታ መደራጀት ያልቻለ በመኖሪያ ክልሉ መደራጀቱ አይቀርም። በዚህ

መሠረት የኢትዮጵያ አብዮት በተቻለው ሁሉ የማናቸውም ዜጋ አስተዋጽኦ ላለማጣት በየፈርጁ ባደራጀው ሕዝብ ብዛትና የማኅበራት ብዛት መገንዘብ ይቻላል።

የአምስቱ ዋና ሕዝባዊ ድርጅቶች ቁጥርና የአባላት ብዛት²⁵ ባሁኑ ወቅት የሚከተለውን ይመስላል።

ሕዝባዊ ድርጅቶች	የመሠረታዊ ወይም መደብ ማኅበራት ብዛት	የጠቅላላ የአባላት ብዛት
መኢሠማ	1 532	242 166
መኢገማ	20 256	6 559 523
አኢወማ	17 423	3 033 165
አኢሴማ	17 325	4 217 074 *
ከነማ	11 52 * *	3 433 645

ከዚህ በላይ በሰንጠረዥ ከሰፈሩት ሕዝባዊ ድርጅቶች ውጭ አብዮታችን በተለያዩ የሙያ ማኅበራት የተደራጁትን ኢትዮጵያውያን ትብብር በአገልግሎት ላይ ከማዋል አልተቆጠበም። በዚህም መሠረት የመምህራን ማኅበር፣ የጤና ባለሙያዎች ማኅበር፣ የጋዜጠኞች ማኅበር፣ የኪነት ባለሙያዎች የአርበኞች ማኅበር ወዘተ የመስሎትን ማኅበራት አብዮታዊ አመራር በመስጠትና የነርሱንም የፖለቲካ ድጋፍና ትብብር በማግኘት አብዮታችን እየተጠናከረ ነው። ሰፊው ሕዝብ በመደብ ጥቅሙና ማኅበራዊ ፍላጎቱ መሠረት የሚኖረው አንድነት ድርጅት በመሆኑ በዚህ ረገድ ከላይ እንደሰፈረው የሕዝባዊ ድርጅቶች ብዛትና ያቀሩቸውም አባላት ብዛት አብዮታችን ለቆመለት ዓላማ ምንኛጽኑ መሠረት እንዳገኘ ያረጋግጣል።

የኢትዮጵያ አብዮት ግብ የሶሻሊስት ኅብረተሰብ መገንባት እንደሆነ በኢሠፓ አኮ ሁለት መሠረታዊ ሰነዶች ሰፍሯል። ለዚህም ዓላማ መሳካት ከአሁን በፊት በተደጋጋሚ እንደተነገረው የሶሻሊስት ሥርዓት መሠረት የሚሆን የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ መፍጠር ግንባር ቀደም

የአብዮቱ ተግባር በመሆኑ በዚህ ረገድ እስካሁን የተከናወነውን በመገምገም የአብዮታችንን ዕድገት ለማየት ይቻላል።

የሶሻሊስት የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታን ከሚወክሉት ሁለቱ ይዞታዎች አንደኛው የንብረት ይዞታ ነው። በተለይም ከኋላቀር የዕድገት ደረጃ ወደ ሶሻሊዝም በሚደረገው ሽግግር የንብረት ሥራ ማኅበራት ወሳኙን ሚና ይጫወታሉ። በሀገራችንም አብዛኛውን የሕዝብ አባል የያዙትን ገበሬዎችና የዕደ ጥበብ ባለሙያዎችን ወይም አነስተኛ ሸቀጥ አምራቾችን ወደ ሶሻሊስት ሥርዓት ለማሸጋገር ያለው ብቸኛ አማራጭ የንብረት ሥራ ማኅበራት ናቸው። የአነስተኛ የሸቀጥ ምርት ለአጠቃላይ ብሔራዊ ምርት ወይም ኢኮኖሚ ከፍተኛውን ድርሻ በመያዙ አሁንም የንብረት ሥራ እንቅስቃሴ ወሳኙን ሚና ይይዛል።

ባጭሩ፡ በተያያዝነው የኢኮኖሚ ግንባታ ሶሻሊዝምን በገጠር ለማስፈን፣ በማዕከላዊ ፕላን የሚመራውን ክፍለ-ኢኮኖሚ ለማዳበር፣ የእርሻ ምርት መጠን፣ ዓይነት

* ይህ ቁጥር በየካቲት 1973 የተወሰደ ሲሆን በአሁኑ ጊዜ ግን በአኢሴማ ውስጥ የጠቅላላ አባላት ብዛት 5,182,385 ደርሷል።

** የከተማ ነዋሪዎች ማኅበራት የሦስተኛው ዙር ምርጫ የአፈጻጸም መመሪያ፣ ሚያዝያ 1973

ትና ዋጋ ለመቆጣጠር እንዲሁም ለጥሪት ክምችት የጎብረት ሥራ ማጎበራት ከፍተኛ ውጥ ድርሻ ይይዛሉ ።

ይህም በመሆኑ አብዮታችን የጎብረት ሥራ ማጎበራትን እንቅስቃሴ ለማጠናከር እየሞከረ ሲሆን የሚያከራውም ባይሆን የሚያበረታታ ውጤት እያገኘ ነው ። ዛሬ 47 ሕጋዊ ሰውነት ያላቸውና 722 ጥንሰ ሶች በአጠቃላይም 506 የገበሬዎች አምራቾች የጎብረት ሥራ ማጎበራት ተቋቁመዋል ። እነዚህም ማጎበራት በጠቅላላው 85,780 ሄክታር መሬት ያርሳሉ ። የገበሬዎች የአገልግሎት የጎብረት ሥራ ማጎበራትም እንዲሁ በመስፋፋት ላይ ይገኛሉ ። በሀገሪቱ 3 508 የሚሆኑ የገበሬዎች የአገልግሎት የጎብረት ሥራ ማጎበራት የተቋቋሙ ሲሆን 376 የሚሆኑት ደግሞ ሕጋዊ ሰውነት አግኝተዋል ። እነዚህም ማጎበራት 41.5 ሚሊዮን ብር ካፒታል ያላቸውና 14.8 ሚሊዮን ገበሬዎች የገበያ ፡ የወፍጮ የመጋዘን ፡ የሱቅ ፡ የትምህርትና የጤና አገልግሎት በማቅረብ ተገቢውን አስተዋጽኦ እያደረጉ ናቸው ። የዕደ ጥበብ ባለሙያዎች የአምራቾችና የሽማግሌት ጎብረት ሥራ ማጎበራትም እድገት እንዲሁ የሚያበረታታ ነው ። 26

ጓድ ሊቀመንበር መንግሥቱ ኃይለማርያም የጊ/ወ/አ/ደርግና የኢሠፓአኮ ሊቀመንበር የአብዮታዊ ጦር ጠቅላይ አዛዥ ሰኔ 9 ቀን 1972 የኢሠፓአኮን 1ኛ ታሪካዊ ጉባዔ ሲከፍቱ ባቀረቡት ሪፖርት የሶሻሊስት የጎብረት ይዞታ ታዳጊ በመሆኑ መጠናከር ያለበት መሆኑን ሲያስገነዝቡ እንዲህ ብለው ነበር ።

«ዛሬ በምንገኝበት የሽግግር ወቅት የምንከተለው መስመርና የሥራ አፈጻጸም ጊዜ ያዊና ውዳቂ በሆኑ ላይ መመካት ባይሆን አዳጊውን ማዳበር ነው ። ስለዚህ ትኩረታችን የሶሻሊዝም ይዘት ባላቸው ጉዳዮች ላይ መሆን አለበት ። ... ባለንበት የሽግግር ደረጃ ላይ የግል ይዞታ ሥፍራ እንዳለው በግልጽ የታወቀ በሆነም ታዳጊ የሆነው ማጎበራዊ ይዞታ በተጨማሪ መመራት እንዳለበት መገንዘብ ያሻል ። ያለዚህ መረጋገጥ የተለየ ሥልተ ምርቶችን በአንድ ጊዜ በማስተናገድ ተወስኖ ሶሻሊዝምን እገነ

ባለሁ ማለት ሃሰት ነው ። በተኩጉረጉረ የኢኮኖሚ ቅንጅት መርካትም ወገናዊነት ከሌለው አመለካከት የሚመነጭ ነው።» 27

እንግዲህ ይህ የጓድ ሊቀመንበራችን አነጋገር የጎብረት ሥራ ማጎበራት ይዞታ ለተያያዘነው የሶሻሊዝም ግንባታ ያላቸውን ወሳኝነት አበክሮ የሚያስተምረን ነው ። እስካሁን ድረስ በተለያዩ ዘርፎች የተመለከትናቸው ሁሉ አብዮታችን በተለመለት አቅጣጫ እየገፋና እያደገ መሄዱን የሚያስረዱ ናቸው ። ይህም የአብዮታችንን ብሩህና ጠንካራ ጉን ሲያስመለክተን ችግሮቻችን ወይም ደካማ ጉኖቻችንንም ማስታወሱ ይጠቅማል ።

የአብዮታችን ችግሮች

ሰፊው የኢትዮጵያ ሕዝብ አሁንም በሆነ ክፉኛ የሚፈታተኑት ፖለቲካዊ ፡ ኢኮኖሚያዊና ማጎበራዊ ችግሮች ከፊቱ ተደቅነዋል ። ተገንጣይ ብሔረተኛ እንቅስቃሴዎች ፡ የሶማሊያ አድሃሪ መንግሥት ፡ የኢምፔሪያሊዝም ትንኮሳና በመሃል አገርም የፀረ አብዮት አድሃሪና ብሔረተኛ ቅስቀሳ በርዕዮተ ዓለምና ፖለቲካ መስክ የሚታይ ችግሮች ናቸው ። እነዚህም በአንድነት ገጽታዎች በቡርኻው ብሔረተኝነት ውስጥ ሊጠቃለሉ ይችላሉ ።

በመሠረቱ እነዚህ ችግሮች አብዮቱ ዛሬ በደረሰበት የዕድገት ደረጃ መኖራቸው ብዙም የሚገርመን አይደለም ። ዛሬ አብዮታችን በሚገኝበት ሁኔታ በተለያዩ መልክ የሚካሄደው ከፍተኛ ወይም ዋነኛው ፖለቲካዊ ትግል በካፒታሊዝምና በሶሻሊዝም ፡ በቡርኻዎችና በኮሚዩኒስቶች ፡ ለወዛደራዊ ዓለም አቀፋዊነትና በብሔረተኝነት በማሌና በአይዲሊያዝም መሃል ያለው እንደሆነ በሚገባ ልንረዳው ያስፈልጋል ። እርግጥ አብዮታችን የሚጓዝበትን መስመር ከቀየሰ የሰነበተ በሆነም ይህ በመሆኑ ብቻ የጠላት ሰፈር እጁን አጣጥፎ ይቀመጣል አንልም ። የውስጥ አድህርትና ኢምፔሪያሊዝም በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ የአብዮቱን ሠፈር ለማተራመስና ለማጥቃት ወደ ጓላ እንደማይሉ የታወቀ ነው ።

አሁንም እንደምናየው በወታደራዊና ፖለቲካዊ ዘርፍ የተፋፋመ የሞት ሽረት ትግል እያካሄዱብን ነው። በፖለቲካው ዘርፍ አንዱና ዋነኛው የቅስቀሳቸው ይዘትና የትግል መስመር አርገው የወሰዱት የኢትዮጵያን አብዮት ዓለም አቀፍ አጋርና ድጋፍ ለማሳጣት የሚያካሂዱት ፀረ—ሶቪዬት ፕሮፓጋንዳ ነው። ዛሬ በኢትዮጵያችን የብሔረተኝነት ዋነኛ መልክና የትግል መሣሪያ ፀረ—ሶቪዬት ፕሮፓጋንዳ ነው ብንል ከዕውነቱ ብዙ የራቅን አንሆንም። ይሄን የጠላት የፖለቲካና የርዕዮተ ዓለም የትግል ዘዴ በአጭሩ ለመቅጨት የሰፊውን ሕዝብ የርዕዮተ ዓለም ትጥቅ ማጠናከር ያስፈልጋል። በዚህ አንፃር ለሰፊው ሕዝብ ዕውነቱን ከማሳወቅም ባሻገር የፀረ ሶቪዬት ፕሮፓጋንዳቸውን እንደ መደብ ትግል መሳሪያቸው አርገው በመጠቀም በኢትዮጵያ ለሶሻሊዝም ልዕልና የሚደረገውን ትግል ለማኮላሸት የተነሱትን ፀረ-አብዮት ኃይሎች በፅኑ ሊዋጋቸው እንደሚገባ ማስገንዘብ ያስፈልጋል።

በሌላ በኩል የጠላት ሠፈር ፕሮፓጋንዳ ዛሬ አብዮታችን በሚገኝበት ደረጃ የሚታዩትን ችግሮች አጋኖ በማቅረብ አብዮቱና ሶሻሊዝም ለሰፊው ሕዝብ እንደማይበጁ አድርጎ ለማቅረብ የሚደረገው የተለያየ ረቂቅ ቅስቀሳ ነው።

በመሠረቱ ኮሙኒስቶች ከሰፊው ሕዝብ የሚደብቁት ችግር የለም፤ እንደውም በተቃራኒው የችግሮችን መንስዔና ውጤት ለሰፊው ሕዝብ በሚገባ በማስረዳትና የራሱ ችግር መሆኑን በማስገንዘብ ተገቢውን እርምጃ መውሰድ ዋነኛ የትግል ዘዴያቸው ነው። «ትግሉ መራራ ነው። ግባችንም ሩቅ ነው» ሲባል የችግሩን ደረጃ አስቀድሞ ለመግለጽና ሰፊውን ሕዝብ ለትግል ለማዘጋጀት እንደሆነ ሊታወቅ ይገባል።

ስለሆነም ዛሬ በኢትዮጵያችን ሥራ አጥነት፣ ዝሙት አዳሪነት፣ የኑሮ መወደድ አድላዊነት፣ ጉቦኝነትና በአጠቃላይ ምዝብራና ብኩንነት ያሉ ስለመሆናቸው ኮሙኒስቶች ከማንም ሳይሸሽጉ የሚናገሩት ሲሆን በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ የነዚህን ችግሮች ጠንቅ ለሕዝብ ከማስረዳት ተቆጥበው አያውቁም። አድሃሪና ጠላት ግን የነዚህ ችግሮች ሁሉ መንስዔ አብዮቱና ሶሻሊዝም እንደሆነ ለማሳመን የተቻለውን ጥረት ሁሉ ያደርጋል።

እዚህ ላይ የተጠቀሱትን ችግሮች አብዮቱ እንዴት እንደሚያያቸው በጥቂቱም ቢሆን ማንሳቱ ይጠቅማል። የችግሮቻችንን መንስዔ ከሁለት አቅጣጫዎች ማየት ይቻላል። የመጀመሪያው መዋቅራዊ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ከመንግሥት ባህሪና ሚና መቀየር ጋር የተያያዘ ነው።

መዋቅራዊ ችግሮች

ዛሬ በአብዮታችን ሂደት የተከሰቱት ችግሮች መዋቅራዊ መንስዔ አላቸው የምንለው በኢኮኖሚና ማኅበራዊ ዘርፍ የሚታዩትን ችግሮች በሚመለከት ነው። ከሁሉ በፊት መታወቅ ያለበት ሥራ አጥነትና ዝሙት አዳሪነት የኢትዮጵያ አብዮት ያመጣቸው ሳይሆን ከቀድሞው ሥርዓት የወረሳቸው ማኅበራዊ ጠንቆች ናቸው። ይሁንና ይህ ማለት አብዮቱ እነዚህን ችግሮች ማስወገድ አይገባውም ማለት አይደለም። ነገር ግን የነዚህ ማኅበራዊ ችግሮች ዋነኛው መፍትሔ የሥራ ዕድል መስጠት በመሆኑና ይህም በተራው የምርት ኃይሎችን ዕድገት የሚጠይቅ በመሆኑ ከመቅፅበት የሚፈታ ችግር አይሆንም። ከቀድሞ የወረሰናቸውና በዘላቂው የምርት ኃይሎች ዕድገት የሚፈቱ በመሆናቸው መዋቅራዊ ናቸው እንላለን። ከአሁን በፊት እንዳየነው በአብዮቱ ማግሥት ወይም ወዲያውኑ የሚታየው ከፍተኛ የምርት ኃይሎች ዕድገት ሳይሆን እንዲያውም አንጻራዊ የሆነ ድቀትና የኢኮኖሚ ችግር ሊሆን ስለሚችል ይህም በአብዮታችን ማግሥት መኖሩ ብዙም ሊያስገርመን አይገባም። የሩሲያ አብዮት ከሰድሳ ዓመት በላይ ዕድሜ ያለው ሲሆን በሶቪዬት ኅብረት ሥራ አጥነት ከተወገደ ግን ሃምሳ ዓመት ብቻ መሆኑ የታወቀ ነው።

በሌላ በኩል የኑሮ ውድነትን ወይም የሽቀጦች ዋጋ መጨመር ስንመለከት አሁንም መንስዔያቸው መዋቅራዊ ነው እንላለን። የእህልና የዕቃዎች መወደድ የተያያዙ ጉዳዮች ናቸው። በአንድ በኩል የኢትዮጵያ ኢኮኖሚ ገና በዓለም አቀፍ የኢምፔሪያሊስት ገበያና የሥራ ክፍፍል ውስጥ ያለ በመሆኑ በዚህ ገበያ ውስጥ የሚኖረው የዋጋ መዋዝቅና የኢኮኖሚ ቀውስ በሀገራችን ላይ በቀጥታ ያንጸባርቃል። በዚህ መሠረት ባለፉት ዓመታት በተፈጠረው

ከፍተኛ የነዳጅ ዋጋ መናርና ወደውጭ የምንልካቸው ዕቃዎች ዋጋ እየቀነሰ መም ጣት በሃገሪቱ ኢኮኖሚ ላይ አሳሳቢ ገጽታ እያሳየ ነው። ባጭሩ ከኢምፔሪያሊስት አገሮች ገበያ ወይም ከዓለም አቀፍ «ነፃ» ገበያ የምንገዛው ዕቃ መወደድና የነዳጅ ዋጋ መጨመር በአንድ በኩል እኛ ለዚህ ገበያ የምናቀርበው ዕቃ ዋጋ መቀነስ ከሌላ በኩል ተደምረው የሚያመጡት ውጤት በአገር ቤት የፋብሪካ ምርቶች ሆነ ከውጭ የሚመጡት ዕቃዎች ዋጋ መጨመርን ሲሆን ይኸውም የኑሮ ውድነትን ያስከትላል።²⁸ ታዲያ አሁንም ይህን የመሰለው ችግር በቅፅበት የማይፈታና መዋቅራዊም ነው የምንለው ገና በአብዮቱ ዕድገት ቀስ በቀስ የሚፈታ በመሆኑ ነው። //

አሁንም የእህልና የአንዳንድ ሌላ ዕቃዎች ዋጋ መወደድ መንስዔ መዋቅራዊ የሚሆነው በዘላቂው የሚፈታ ውስብስብ ችግር በመሆኑ ነው። በአንድ በኩል ገበሬው የምርቱ ባለቤት በመሆኑ ቀድሞ ከጉሮሮው ተነጥቆ ወደገበያ ይደርስ የነበረው የእህል መጠን ቀንሷል። ማለትም ገበሬው በሚያመርተው መጠን ለፍጆታ የሚያውለው በመጨመሩ ለገበያ የሚቀርበው የእህል መጠን ሊቀንስ ችሏል። በዚህም ሳቢያ የእህል ዋጋ ጨምሯል። ይህን የመሰለው ችግር የሩሲያ ሶሻሊስት አብዮት ከተካሄደ በኋላ እ.ኤ.አ. እስከ 1928 ተስፋፍቶ ነበር፤ በዚህ ጊዜ ለገበያ የሚቀርበው የእህል መጠን 50% በመቀነሱ የሶቪዬት መንግሥት ራሺን አወጀ ነበር። //

በገበሬው በኩል ያለው መዋቅራዊ ችግር ይህ ብቻ አይደለም። ገበሬው የምርት ባለቤት በመሆኑ የመግዛት ችሎታው በጣም ከፍ ብሏል። ይህ መሆኑ ለኢንዱስትሪ ምርት ዕድገት ትልቅ ፀጋ ነበር። ምክንያቱም የሕዝብ የመግዛት ችሎታ ማደግ የገበያ መስፋት ዋስትና ስለሆነ ለኢንዱስትሪ ምርት ማደግ ትልቅ አስተዋጽኦ ያደርጋል። ይሁንና በአንድ ብሔራዊ ኢኮኖሚ የሕዝብ የመግዛት ችሎታና የዚህም መግለጫ በሆነው የፍላጎት መጨመር በተመጣጣኝ የዕቃዎች መጠን ካልተደገፈ የዋጋ መናር ይከተላል። መሬት ለአራሹ በመሆኑ የመግዛት ችሎታው ያደገው ገበሬ ተመጣጣኝ በሆነ የዕቃዎች መጠን ገበያ

ላይ ስላልተገናኘ የሚከተለው ነገር የግዴታ የዋጋ መናር ይሆናል። ይህም ሁኔታ አምራችን ከሸማች ከሚያገናኘው ነጋዴ የተሰወረ ባለመሆኑ አጋጣሚውን በመጠቀም የሸቀጦችን ዋጋ በጣም ከፍ በማድረግ የዕቃዎች እጥረትና መጥፋት እንዳለ በማስመሰል ሁኔታውን ያባብስዋል።

አሁንም ይህን የመሰለው በገጠርና በከተማ መሃል ያለውን የተፋለሰ ሁኔታ ለማስተካከል ዘላቂ መፍትሔ የሸማችችን የኅብረት ሥራ ማጎበራት በገጠርና በከተማ ማስፋፋትና ማጠናከር እንዲሁም መንግሥት በማከፋፈልና በስርጭት ተግባር ያለውን ድርሻ ከፍ በማድረግ ገበያን መቆጣጠር ሲችል ነው። በሌላ አነጋገር ይህ ችግር መዋቅራዊ የሆነው ዘላቂ መፍትሔ የሶሻሊስት የምርት ግንኙነትና የንብረት ይዞታ ሲሰፍን ነው ማለት ነው። ይሁንና አብዮቱ እስከዛውም ድረስ ቢሆን ይኸንኑ ችግር ለመቋቋም ከፍተኛ ጥረት በማድረግ ላይ እንደሆነ በዚህ በማስፋፋትና በምርት ስርጭት ዘርፍ የተሰማሩት መንግሥታዊና ሕዝባዊ ድርጅቶች እያደጉ መሄዳቸውን ያሳያል። ዛሬ የአገር ውስጥ ማስፋፊያ ድርጅት፣ የእህል ሰብል ገበያ ድርጅት፣ በአገር ውስጥ ንግድ የጅምላና የችርቻሮ ኮርፖሬሽን እንዲሁም የገበሬውና የከነማ የሸማችች የኅብረት ሥራ ማጎበራት እየተጠናከሩ በመሄድ ላይ በመሆናቸው ይህንኑ የዕቃዎች ርስጭትና የማከፋፈል ችግር በመጠኑም ቢሆን ለማቃለል እንደቻሉ እናያለን። ይሁንና በዚህ ረገድ የሚገኘው ውጤት የተሟላ እንዲሆን ትዕግሥትና ከፍተኛ ታታሪነት የሚጠይቅ ጉዳይ ነው። እንግዲህ እስካሁን ያየነው በችግሮቻችን መዋቅራዊ መንስዔ በኩል ያለውን ሲሆን ሁለተኛውን እንዲሁ ባጭሩ እንመለከተዋለን።

ከመንግሥት ባህርይና ተግባር የሚፈልቁ ችግሮች

ሁለተኛው የወቅቱ ችግሮቻችን መንስዔ ከመንግሥት ባህርይና ሚና መቀየር የሚመነጭ ነው። ከታሪክ ከታዩ የተወሰኑ ልዩ ሁኔታዎች ሌላ ለምሳሌ በህንድና በቻይና፣ ከሶሻሊስት መንግሥት በስተቀር የተቀሩት መንግሥታት ሁሉ ያላቸው ዋነኛ

ባህርይና ተቀዳሚ ዓላማ ፖለቲካዊ ነው። ዛሬም ቢሆን፤ በምዕራብ አውሮፓ ካፒታሊስት አገሮች ያለው መንግሥታዊ ሞኖፖል ካፒታሊዝም በአማካይ ከጠቅላላ ብሔራዊ ምርት ከ20% በላይ አያበረክትም። ከዚህም በላይ ያለው የቡርጂዊው መንግሥት ከኢኮኖሚ አመራሩ ተካፋይ የሚሆነው ያሉት ሞኖፖሊስቶች በተባለው የኢኮኖሚ ዘርፍ ተካፋይ ለመሆን ፈቃደኛ ባለመሆናቸው የተነሳ ሲሆን መንግሥቱም እንዳይተው የራሱን (የቡርጂዊውን) ህልውና ሊያጠፋ የሚችል ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግር ስለሚያስከትልበት ነው። ስለሆነም የመንግሥታዊ ሞኖፖል ካፒታሊዝም መንግሥት እንኳ ያለው ተግባር በመሠረቱ ፖለቲካዊ እንደሆነ ግልጽ ነው።

የሶሻሊስት መንግሥት ግን ከተቀሩት ሁሉ የሚለይበት ባህርይ የተወሰነ የአገር ብሔራዊ ኢኮኖሚ ባለቤትና መሪም መሆኑ ሲሆን ይህም ከሽግግሩ ወቅት የመጀመሪያ ጊዜ አንስቶ እያደገ የሚሄድ ጉዳይ ነው። እንዲያውም በሥልጣን ላይ ያለው የሶሻሊስት መንግሥት በኢኮኖሚው አመራር ላይ ያለው ሚና እየጨመረ መሄድ የዚህ መንግሥት መጠናከር ይገልጻል። በዚህ መሠረት አንድ የሶሻሊስት መንግሥትና ወደዚህም ደረጃ ለመድረስ በሽግግር ላይ ያለ መንግሥት አምራች፤ አከፋፋይና ከፍተኛ የፍጀታውን ክፍል የያዘ እንደሆነ ሊታወቅ ይገባል። የሶሻሊስት መንግሥትም በቡርጂዊው ሥርዓት የሚታየውን የምርት ሥርዓተ አልበኝነት ለመዋጋትና ጨርሶም ለማስወገድ የሚወስደው የመጀመሪያ እርምጃ የግል ካፒታሊስቶችን ይዞታ በመውረስ የመንግሥት ወይም የመላው ሕዝብ ንብረት ማድረግ ነው። በሰው ኃብት አያያዙና የአገሪቱን ኢኮኖሚ በማዕከላዊ ዕቅድ ለመምራት የሚደረገው ጥረት የሚጀምረው የመንግሥት ንብረትን በመፍጠር ይሆናል ማለት ነው።

ታዲያ ይህን ከቡር ዓላማ ዕውን ለማድረግ በሚደረገው ጥረት ብዙ የማይፈለጉ ነገሮችና ችግሮች ይነሳሉ። እድሉ፤ የሥራ ግድየለሽነት፤ የንብረት ማባከንና ዘረፋ ገነው ይወጣሉ። እንደሚታወቀው ሁሉ ከነዚህ ችግሮች ውስጥ ከአድልዎ በስተቀር የተቀሩት ችግሮች በግል የካፒ

ታሊስት ይዞታ ተግባራዊ ለማድረግ አስቸጋሪ ናቸው። እርግጥ በቡርጂዊው የግል ይዞታ ወይም ድርጅት ቡርጂዊው ታማኝ አገልጋዩን ከቤተ ዘመድ ቢያገኝ የሚመርጥ በመሆኑ ችግሩ መኖሩ አይቀርም።

ይሁንና በሌላ በኩል የካፒታሊስት ኢኮኖሚ የፍልስፍና መሠረቱን ከተመለከትንና በተግባርም እንደሚታየው በአንድ የግል ድርጅት ውስጥ የሥራ ግድየለሽነት፤ ብኩንነትንና ዘረፋ እንዲህ በቀላሉ ሊኖሩ የሚችሉ አይደሉም። ምክንያቱም የድርጅቱ ህልውና ወይም ማትረፍና መክሰሩ በቀጥታ ከባለቤቱ ህልውና ጋር የተሳሰሩ ናቸው። የግለሰብ ቡርጂዊው ደህንነት፤ ብልጽግናና ዕድገት በቀጥታ ከድርጅቱ ዕድገትና ህልውና ጋር የተያያዘ በመሆኑ፤ ቡርጂዊው (ባለቤቱ) የድርጅቱን ደህንነት ከምንምን ነገር በላይ የሚመለከተው ጉዳይ ነው። ይህም በመሆኑ ነው በተወሰነ የኅብረተሰብ ታሪክ የቡርጂዊው አመለካከትና ፍልስፍና ግለሰቦችን ታላቅ ዕውነት እንደሆነ የሚያስተምረው። በአንድ የግል ድርጅት ዘግይቶ መምጣት ወይም ከሥራ መቅረት፤ በሥራ ላይ የሚታይ ግድየለሽነት፤ በንብረት አያያዝ የሚታይ ብኩንነት ሠራተኛውን ሆነ ተቀጣሪ አሠራውን ከሥራ የሚያባርራቸው ጉዳይ ነው። በካፒታሊስቱ የሥራ ሕግ የሥራ ዋስትና የለምና የመሰናበት ጉዳይ ለቡርጂዊው አፍታ የሚፈጅበት አይደለም። ሌላው ቀርቶ የድርጅቱ አስተዳደር አስፈላጊውን ትርፍ ካላስገኘ የሚባረር ሲሆን የወዛደሩም የሥራ ዋስትና የድርጅቱ ማትረፍ ብቻ ነው። አንዳንዴም የወዛደሩ የሥራ ዋስትና ማጣት ካፒታሊዝም መሆኑን ባለመረዳት ወዛደሩ ሥራ ከመጀመሩ በፊት ለድርጅቱ ማትረፍ (ለባለቤቱ) ፀሎት የሚያደርስበት ቦታ ሁሉ አለ።

ይሁንና የሰፊው ሕዝብ ወይም የሠርቶ አደሩ መንግሥት በሚመጣበት የመጀመሪያ ጊዜ እካባቢ ብዙ ችግር መኖሩ ይታወቃል። በመጀመሪያ ደረጃ መንግሥት ራሱ በኢኮኖሚው አመራር ወይም በባለቤትነት መሥራት ሲጀምር ባለማወቅ ወይም ለሥራው እንግዳ በመሆኑ ብቻ አያሌ ችግሮች ይነሳሉ። ይህ መቼም ሊታለፍ የማይችል ጉዳይ ነው። ከዚህም የሰለጠነ የአስተዳደር ባለሙያ እጥረት በመኖሩም ችግሩን ያባብሰዋል።

በሌላ በኩል መንግሥት በቁጥጥሩ ሥር ያዋላቸውን ድርጅቶች በማዕከላዊነት ሂሳብ ለመያዝና ለመቆጣጠር ከፍተኛ መሰናዶ ይጠይቃል። አሁንም ከልምድ አለመኖርና ከባለሙያ ዕጥረት በዚህ ረገድ ከፍተኛ ችግር መኖሩ አይቀርም። የግል ካፒታሊስቲን ቀደም ሲል የድርጅቱን ደህንነት ለመቆጣጠር በሚያስችለው መንገድ የዕለት ሂሳቡን አስልቶ በመያዝ የሚወስደውን እርምጃ ትክክለኝነት በአዲሱ የመንግሥት ይዞታ ለማምጣት ብዙ ችግርና ጊዜ የሚወስድ ጉዳይ ነው።

መንግሥት ኢኮኖሚውን መምራት በጀመረበት ማግሥት ያለውን ስንመለከት ከፍተኛ የአሠሪና ሠራተኛ ችግር እንዳለ እናያለን። አሠሪው ወገን በአንድ በኩል ሲታይ ከድርጅቱ ህልውና ጋር ያለው ዝምድና ቀጥተኛ ባለመሆኑ፣ በተለወጠው ሁኔታና ባለው የፖለቲካ ሁኔታ እምነት ስለማይሰማው፣ ለአብዮቱ ያለው ወገናዊነት ዝቅተኛ በመሆኑ በሥራው የሚያሳየው ለዘብተኝነት የድርጅቱን ህልውና ከፋኛ ይጉዳዋል። ድርጅቱ ቢከሰር ወይም ገቢው ቢቀንስ የሚደርስበኝ «ግፋ ቢል መባረር» ነው በማለት ያስባል። ምናልባትም አሠሪው የድርጅቱን መዳከምና የአብዮቱን ጉዳት የሚሻ ከሆነ ተልዕኮውን የሚፈጽምበት መንገድ አገኝ ማለት ነው።

ችግሩን በሠራተኛውም ወገን መመልከቱ ተገቢ ነው። የሠራተኛው ንቃት ሕሊና ዝቅተኛ በሆነበት አካባቢ ወይም በቀድሞው የቡርጂ ይዞታ ከፍተኛ የሥራ ዲሲፕሊን ባልነበረበት አካባቢ ሁሉ ራሱን ተቆጣጥሮ ለሕዝብ ጥቅም አስቦ መስራት በቶሎ ስለማይለመድ ይኸ ሁኔታ የመንግሥት ይዞታን ያዳከማል። በተለይም የተዘበራረቀ የፖለቲካ አሠራርና በብዙ ማዕከል አመራር ያገኝ የነበረው የሠራተኛው መደብ በተለያዩ ምክንያቶች ከአሠሪው ወገን በመጋጨት ለምርት መዳከም አስተዋጽኦ አድርጓል። የፀረ አብዮትም ቅስቀሳ መሣሪያና መሳለቂያ ሁኗል። በዚህ ሁኔታ ላይ የአሠሪው ለዘብተኝነት ተጨምሮበት ከሥራ መቅረትና ገደባለሽነት አንዳንድ ቦታ በሠራተኛው መሃል እንደነውር መቆጠሩ ቀርቶ የነጻነት መግለጫ ጭምር ተደርጎ ሲታይ እንደነበር ሁላችንም የምናስታውሰው ጉዳይ ነው።

ከሠርቶ አደሩ ፓርቲ አለመኖር ጋር የተያያዙ ችግሮች

በመጨረሻም እስካሁን በየደረጃው ላይናቸው ችግሮች ፖለቲካዊና ድርጅታዊ ምክንያት እንዳለ ማስታወስ ተገቢ ነው። ይኸውም መሠረታዊ ምክንያት የምንለው የኢትዮጵያ አብዮት ገና የሠርቶ አደሩን ፓርቲ አመራር ያልተቀዳጀ መሆኑ ነው። ይህ የአብዮታችን ትልቁ ደካማ ጉን ነው። ለማለት ይቻላል። እርግጥ አብዮታችን በየጊዜው ያስመዘገባቸው ድሎች ያለ ሠርቶ አደሩ ፓርቲ አመራር መሆኑ የኢትዮጵያን ሰፊ ሕዝብና ኮሚዩኒስቶች ከፍተኛ ተጋድሎ ይመሰክራል።

ይሁንና አብዮታችን በጀመረበት ጊዜ ሆነ ከዚያም በኋላ ከነበረው ወቅት አሁን በደረሰበት ደረጃ የሠርቶ አደሩ ፓርቲ አለመኖር ለብዙ ችግሮች ምክንያት እንደሆነ ለመገንዘብ ይቻላል። በዚህ ረገድ ብዙ ነገሮች ማተት የሚቻል ቢሆንም ከሁሉም በላይ ጉልቶ የሚታየውን በካድሬ እጥረትና ጥራት በኩል ያለውን ችግር መውሰዱ ይበቃል።

እንደሚታወቀው ሁሉ በማርክሲዝም ሌኒንዝም የአብዮት ቲዎሪ በየጊዜው የኃይል ወይም የመደብ አሰላለፍና ሽግሽግ ግምገማ ይደረጋል። ይህም ተግባር፣ ነባራዊ፣ ታሪካዊና ሳይንሳዊ በሆነ ዘዴ ይከናወናል። በዚህ መሠረት በአንድ ኅብረተሰብ ውስጥ ያለው ቅራኔ በቅጡ ከተገመገመ በኋላ ባለው ሥርዓት የትኞቹ መደቦችና የኅብረተሰብ ክፍሎች በሚካሄደው የመደብ ትግልና አብዮት ባንድነት ወይም በተፃራሪነት እንደቆሙ አሰላለፋቸውን አስቀድሞ ለማየት ይቻላል። በተለመደው አጭር አቀራረብ ወዳጅና ጠላትን መለየት ማለት ነው። ይሁንና ይህ ተግባር መደቦችንና የተለያዩ ኅብረተሰብ ክፍሎችን በአጠቃላይ በመውሰድ የሚደረግ ግምገማ እንጂ ዝርዝር የግለሰቦች ፍላጎትና ባህርይ ጥናት እንዳልሆነ መታወቅ አለበት።

በሌላ አነጋገር አጠቃላይ በሆነው በመደብ ደረጃ አብዮተኛና ፀረ-አብዮተኛ ወይም ወዳጅና ጠላት ብሎ የማስቀመጡ ተግባር

በቀላሉ ሊደረግ ይችላል ። ነገር ግን አንድ ወይም ጥቂት ግለሰቦችን አብዮተኛና ፀረ-አብዮተኛ ብሎ በቂና አስተማማኝ ፍርድ ለመስጠት ትዕግሥት የተሞላበት በቂ ጥናትን ይጠይቃል ። የሠርቶ አደሩ ፓርቲ በሌለበት ጊዜና ቦታ ደግሞ ይህ ተግባር ምንኛ አስቸጋሪ እንደሚሆን ከአብዮታችን ታሪክ በላይ ምስክር አናገኝም ።

መለስ ብለን ጊ.ወ.አ. ደርግ ስልጣን ለመያዝ ከተነሳበት ጊዜ አንስቶ ከዚያም በኋላ የነበረውን ሁኔታ ብንመለከት አንዱ ትልቁ ችግር ስለግለሰቦች በቂ ዕውቀት ወይም ጥናት አለመኖር ሲሆን ይኸውም በቀጥታ ከሠርቶ አደሩ ፓርቲ አለመኖር የሚመነጭ ነው ። በዚህም የተነሳ ጊ.ወ.አ. ደርግ በየጊዜው የሚወስደውን እርምጃ ተግባራዊ ለማድረግ አስፈጻሚ ኃይል ወይም ድርጅት አለመኖሩ ከፍተኛ ችግር ሆኖ በትቆይቷል ። እንደሚታወቀው ከሥልጣን የተወገዱትን ከፍተኛ የመንግሥት ባለሥልጣኖች ለመተካት እንኳ ራሱን የቻለ ችግር ነበር ። በመደብ ደረጃ ጊ.ወ.አ. ደርግ ወዳጁን ከጠላት ለመለየት ችግር ገጥሞት አልነበረም ። ነገር ግን በግለሰብ ደረጃ አብዮተኛን ከፀረ አብዮተኛ ወይም ተራማጁን ከአድህረው ለመለየት መነሻ የሚሆን ነገር ለማግኘት በጊዜው ማስቸገሩ ግልጽ ነው ። በፈላጭ ቆራጭ ፊውዳል ሥርዓት በነበረው በዝቅተኛ የፖለቲካ ባህል እንዲሁም የፖለቲካ ድርጅት አለመኖር ለጊ.ወ.አ. ደርግ ሥልጣን መያዝ አንዱ ምክንያት ቢሆንም ይሄው ሁኔታ ራሱ ጊ.ወ.አ. ደርግ የሚያቀርባቸውን ግለሰቦች በቅጡ ለማወቅ ዕድል ሳይሰጠው ቀርቷል።

ስለሆነም በጊዜው ጊ.ወ.አ. ደርግ ከወሰደባቸው ጥቂት የፖለቲካ ውሳኔዎች አንዱ በአገር ቤትና በስደት ለሚገኙ ተራማጆች ጥሪ በማድረግ ለማሰባሰብ ያደረገው መከራ ነበር ። እንደገና ስለግለሰቦችና በጊዜው ሊኖር የሚችል አንድ ነባራዊ መለኪያ የፊውዳሉን ሥርዓት መቃወም ስለነበር በዚህ ፀረ ፊውዳልና ዲሞክራሲያዊ አቋም መሠረት ግለሰቦችን ለመገምገም መከራ ተደርጎ እንደነበር ሁላችንም የምናስታውሰው ጉዳይ ነው ። በዚህም መሠረት በኃይለ ሥላሴ አገዛዝ ተጨቁነው የታሠሩ የተጋዙ ጡረታ የወጡ ወዘተ... ግለሰቦችን በማስጠጋት አንዳንድም ከፍተኛ ኃላፊነት

ሳይቀር የተሰጣቸው ግለሰቦች እንደነበሩ ይታወሳል ። የኃይለ ሥላሴን አገዛዝ ይታገሉ ከነበሩት ዲሞክራሲያዊ ንቅናቄዎች አንዱና በጊዜው ጉልቶ የሚታየው የተማሪዎች እንቅስቃሴ ስለነበር ጊ.ወ.አ. ደርግ ለከፍተኛ የመንግሥት ኃላፊነት ከሾማቸው መሃል የዚህ የተማሪዎች እንቅስቃሴ መሪዎች እንደነበሩ ይታወቃል። በኋላም ቢሆን የአብዮታችንን የፖለቲካ አመራር ለማቃናት በቡድንና በግለሰብ ደረጃ በከፍተኛ አመራር እንዲቀመጡ ያደረጋቸው ግለሰቦች እንዲሁ በአገር ውስጥና በውጭ አገር የነበሩ የተማሪ ማኅበራት መሪዎች ነበሩ ። በየጊዜው የከዱና የኮበሉ ሚኒስትሮች ቋሚ ተጠሪዎች አውራጃ አስተዳዳሪዎች ወዘተ... ሁሉ በአንድ ወቅት ተራማጅ ተብለው በኃላፊነት የተቀመጡ እንደነበር ሁላችንም የምናውቀው ጉዳይ ነው ። እነዚህም ግለሰቦች በጊዜው ተጠቁመው በኃላፊነት ከተቀመጡ በኋላ አንዳንዶቹ በተለያዩ ምክንያቶች በመንሸራተትና በማፈግፈግ ከአብዮቱ ሰፈር ተባረዋል ።

ታዲያ ይህን ሁሉ ጠቅለል አድርገን ስንመለከተው በየጊዜው የቢሮክራሲ አሻጥር ፣ ብኩንነትና ምዝበራ እንዲሁም የአድልዎ አሠራር መኖራቸው ብዙ ሊገርመን አይችልም ። ምክንያቱም ቀደም ሲል በነበረው ሁኔታና በኋላም በተፋፋመው የመደብ ትግል ተፈትነው የመጡ የሠርቶ አደሩ ፓርቲ አባላት ቢኖሩ ኖሮ ከላይ የተመለከትናቸው ችግሮች እምብዛም ሊፈጠሩ ባልቻሉ ነበር ።

አሁንም ቢሆን በየቦታው ለሚታዩ ችግሮች አንዱና አስተማማኝ መፍትሄው የሠርቶ አደሩ ፓርቲ ህልውና ማግኘት እንደሆነ ልንገነዘብ ያስፈልጋል ። ገንዘብ የሚታየት የፖለቲካ አሻጥር ብኩንነት ምዝበራ እንዲሁም አድልዎ በዘላቂው ሲታይ መፍትሄው የኃላፊዎች መቀያየርና ተገቢ ቅጣት መስጠት ብቻ ሳይሆን የሠርቶ አደሩ ፓርቲ በየደረጃው አባላቱን በማስቀመጥ ሁኔታውን በመቆጣጠር አመራር መስጠት መቻል እንደሆነ ልንገነዘብ ያሻል ። እርግጥ የተባሉትን ችግሮች ለመቋቋም ጊዜያዊና ገጅ እርምጃዎች ከአሁኑ ሊወሰዱ አይገባም ማለት አይደለም ። በየጊዜው እነዚህን ችግሮች ለመቋቋም በማሰብ አዲስ ኃላፊዎች የተሾሙ

ሲሆን እንደሁኔታውም ተገቢ እርምጃ የተወሰደባቸው እንዳሉ ከማናችንም የተወሰነ አይደለም ። ይሁንና ዘላቂው ድርጅታዊ መፍትሄ አብዮታችን የሠርቶ አደሩን ፓርቲ አመራር እንዲቀዳጅ ማድረግ በመሆኑ የኢሠፓክኮን ተልዕኮ ማሳካት አንገብጋቢ የወቅቱ ጥያቄ እንደሆነ በሚገባ መታወቅ አለበት ። ከዚህ ጋር አብሮ ሊታይ የሚገባው ሌላ ጉዳይ እስካሁን ያሉትን የአብዮታችንን ችግሮችና ነባራዊ መንስዔዎች በቅጡ ከተረዳን ሰፊው ሕዝብ በየደረጃው የሚያደርገውን ተሳትፎ ከፍ ማድረግ ወሳኝ እንደሆነ አንገነዘባለን ። በመሆኑም ዛሬ ሰፊው ሕዝብ ሃብትና ንብረቱን የሚቆጣጠርበትን የመዝገባሪዎችና የአባላትን ጥፋት የሚገታበት የሕዝባዊ ቁጥጥር መዋቅር መዘርጋት አማራጭ የማይገኝለት አብዮታዊ ተግባር እንደሆነ በሚገባ ተረጋግጧል ። በአሁኑ ጊዜ በኢትዮጵያ የሠራተኛውን ቁጥጥር ስርዓት ለመዘርጋት ቅድመ ዝግጅቱ የተከናወነ መሆኑ ለአብዮቱ እድገትና ጥንካሬ ቋሚ ምስክር ነው ።

የት ደርሰናል?-አጭር ማጠቃለያ

እስካሁን በዚህ ጽሑፍ የተለያዩ ክፍሎች እንደታዩው ወደማጠቃለያ ሃሳብ የሚያመሩ ወይም ዛሬ አብዮታችን የደረሰበትን የዕድገት ደረጃ ሊጠቁሙ የሚችሉ የጽንሰ ሃሳብና የተጨባጭ ሁኔታ መለኪያዎች ተገምግመዋል ። ምናልባትም አንባቢ እነዚህን የጽንሰ ሃሳብ መነሻዎች መሠረት በማድረግ በዚህ ማጠቃለያ ሊቀርቡ ከሚችሉ አጭር ግምቶች የተሻለና ሰፊ ግምገማ ለራሱ ሊወሰድ ይችላል ። ለማንኛውም ዋነኞቹን ነጥቦች ባጭሩ እናጠቃልላቸዋለን ።

ቀደም ሲል እንዳየነው የአብዮታችን ዕድገት ነባራዊ መለኪያዎች ሁለት እንደሆኑ ተመልክቷል ። አንደኛው አብዮታችን ባለው ሁለንተናዊ ዓለም አቀፍ ባህርይ መሠረት ሌኒን የሚያቀርባቸው ሶስት ደረጃዎች ወይም መለኪያዎች ናቸው ። ሁለተኛው መለኪያ ደግሞ አብዮታችን ከጀመረበት ተጨባጭ ሁኔታና ብሔራዊ ልዩነት መሠረት የተነደፈው የብሔራዊ ዲሞክራሲያዊ አብዮት ፕሮግራም ነው ። እነዚህም ሁለት መለኪያዎች ነባራዊና ታሪካዊ ሲሆኑ ዞሮ ዞሮ ለኛ የሚኖራቸው

አገልግሎት የአብዮታችንን ዕድገት ለመገምገም በመሆኑ በአንድነት ሊታዩ ይችላሉ ።

ከሌኒን ሶስት ደረጃዎች ወይም መለኪያዎች በመነሳት ዛሬ አብዮታችን የት እንደደረሰ ለማገናዘብ ስንሞክር የግዴታ የአብዮቱን ልዩና ተጨባጭ ሁኔታ ከመረዳት መጀመር አስፈላጊ ይሆናል ። ይሄውም በተደጋጋሚ እንደሚነገረውና በዚህም ጽሑፍ እንደተጠቀመው የኢትዮጵያ አብዮት እስካሁን ድረስ የሠርቶ አደሩን ፓርቲ አመራር አልተቀዳጀም ፤ ይህም ለአብዮቱ ልዩ ባህርይ የሚሰጠው ሲሆን ደካማ ጐኑም እንደሆነ ተነግሯል ። እንግዲህ የሌኒንን ደረጃዎች ወይም መለኪያዎች በአብዮታችን ሂደት በቀጥታ ብናውለው ትንሽ ሊያደናግረን ይችላል ። በመጀመሪያ ደረጃ ዛሬ የኢትዮጵያ ሰፊ ሕዝብ በሠርቶ አደሩ ፓርቲ አማካኝነት የመንግሥት ሥልጣን አልያዘም ። አሁንም በአብዮቱ ጠላቶች ላይ ሙሉ በሙሉ ድል ያልተቀዳጀ እንደሆነ ይታወቃል ። እንግዲህ የኢትዮጵያ አብዮት በሌኒን መለኪያዎች መሠረት ገና ሁለቱን የመጀመሪያ ደረጃዎች በሙሉ እንዳላጠናቀቀ ይታያል ።

ይሁንና ይህንኑ ጉዳይ ይበልጥ ስንመረምረው የኢትዮጵያ አብዮት ልዩና ተጨባጭ ሁኔታ እንደሚመልሰው ለመገንዘብ ይቻላል ። ከሁሉም በላይ ይህንን ጉዳይ ግልጽ የሚያደርገው የጊ.ወ.አ.ደርግን ባህርይ በሚገባ ከተረዳን ሰፊው የኢትዮጵያ ሕዝብ ምንም እንኳ እስከ ዛሬ የሠርቶ አደሩን ፓርቲ አመራር ባይቀዳጅም አብዮቱ እስካሁን ሲመራው የቆየው መንግሥት ማለት ጊ.ወ.አ. ደርግ ያከናወናቸውን ተግባራት ሁሉ ስንመለከት የፓርቲ ምትክ ሆኖ ሲሠራ እንደቆየ ለመገመት ይቻላል ። ስለሆነም የሰፊውን ሕዝብ የመንግሥት ሥልጣን ጥያቄን በሚመለከት ረገድ እስካሁን በጊ.ወ.አ.ደርግ አብዮታዊ አመራር ውክልና እንዳለውና በዚህም የተነሳ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ጥቅሙን ሲያሰክብር ቆይቷል ። ይህም በመሆኑ ከአብዮታዊት ኢትዮጵያ ወደ ሕዝባዊት ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያ የሚደረገው ሽግግር በመሠረቱ አሁን ባለው መንግሥት የመደብ ባህርይ ላይ ለውጥ (Class character of the state) የሚያመለክት ላይሆን የመንግሥት መዋ

ቅራዊ አሠራር ለውጥ ነው። ዛሬ ሰፊው ሕዝብ በአብዮታዊ መንግሥት ወይም ጊ. ወ. አ. ደርግ ያለው የሥልጣን ውክልና ነገ በሕዝባዊት ዴሞክራሲያዊ ኢትዮጵያ የሠርቶ አደሩ ፓርቲና የሕዝባዊ ሽንገሎች ይኖሩታል ማለት ነው። እንግዲህ በዚህ አቀራረባችን መሠረት ምንም እንኳ ዛሬ የኢትዮጵያ አብዮት የሠርቶ አደሩን ፓርቲ አመራር ባይቀዳጅም የሰፊውን ሕዝብ ጥቅም የሚያስከብር መንግሥት ስላለ በአንድ መልኩ ሰፊው ሕዝብ ባለው አሠራር የመንግሥት ሥልጣን ተካፋይ ወይም አብዮታዊ ውክልና (Revolutionary Representation) እንዳለው ሐቅ ነው። በመሆኑም በሌኒን የመጀመሪያ መለኪያ መሠረት የኢትዮጵያ አብዮት በአንድ መልኩ ይህንኑ ደረጃ የሚላ እንደሆነ ለማየት ይቻላል። ቀደም ሲል እንደተጠቀመው ከአሠጋጅነት ወደ ፓርቲ ምስረታ በሚደረገው ሽግግር መሃል ሌላ ምንም ነገር የሌለ በመሆኑ የኢትዮጵያ አብዮት ይህንኑ የሌኒን የመጀመሪያ ደረጃ ለማጠናቀቅ ዛሬ በዋዜማው ላይ እንደሚገኝ እንገነዘባለን።

በሌላ በኩል አብዮታችን በጠላት ላይ የተገናኝቶታል ድሎች እንዲሁ በሌኒን ሁለተኛ ደረጃ ማገባደድ ረገድ ምን ያህል እንደተራመድን ለማየት ያስችለናል። በመሃል አገር ያለውን ሁኔታ ስንመለከት በተለያዩ መልክ በየጊዜው የተከሰቱት ፀረ አብዮት ኃይሎች በሚገባ በቁጥጥር ሥር ውለዋል። ጨርሶ ጠፍተዋል ባይባልም ዛሬ የአህአፓ የመኢሶን የአድህ ወዘተ... ፀረ አብዮት እንቅስቃሴ አብዮታችንን በስጋት ላይ የሚጥለው አይደለም። ስለሆነም አብዮታችንና ሰፊው ሕዝብ የሥልጣን ተቀናቃኞችን በቁጥጥር ሥር ለማድረግ ያደረገው ጥረት ደህና ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ለማየት ይቻላል። ይሁንና ፀረ አብዮተኛ ተገንጣይ እንቅስቃሴዎች አሁንም ሲሆን ሙሉ በሙሉ በቁጥጥር ሥር አለመዋላቸው አብዮታችን ይህንኑ የሌኒን ሁለተኛ የዕድገት ደረጃ ለማጠናቀቅ የሚቀረውን መጠን ይጠቁምልናል።

በሌላ በኩል አብዮታችን በነበረው የርስ በርስና ብሔራዊ ጦርነት የተጎዳውን ኢኮኖሚ ለማንሰራራት ጥረቱን በመጀመሩ ሶስተኛውን የዕድገት ደረጃ የሚወክለውን ተግባር እንደተያያዘው እንመለከታለን።

በዚህ ረገድ የደቀቀው ኢኮኖሚያችን እንዲያንሰራራ አብዮታዊ ዘመቻ እየተካሄደ መሆኑ ለሁላችንም ግልጽ ነው። የወረሰናቸውን የማምረቻና አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች በሚገባ ለማንቀሳቀስ፣ መሬት ላራሹ የሆነ ስለትን ገበሬ ምርት ለማሳደግ ከፍተኛ የኢኮኖሚ ዘመቻ በማካሄድ ላይ እንገኛለን። የተገኘውም ውጤት የሚያበረታ ሲሆን የምርት ኃይሎችን የተፋጠነ ዕድገት ለማስገኘት አዲስ የንብረት ይዞታና የምርት ግንኙነት በእርግጥ ዋስትና እንደሆኑ ለማየት ተችሏል። ዛሬ የገበሬው የመግዛት ችሎታ ከፍ ማለቱ ለኢንዱስትሪ ምርት ከፍተኛ ገበያ ሲሆን ለጥሪት ክምችትም ትልቅ ምንጭ ከፍቷል።

ዛሬ የተያያዘነው የኢኮኖሚ ግንባታ በሌኒን የሶስተኛው ደረጃ አገላለጽ «እኛው ራሳችን ያሳለፍናቸውን ውሳኔዎች፣ በሕግ የደነገግናቸውን፣ የተወያየንባቸውን ሁሉ ተግባራዊ ለማድረግ ከባድና ውስብስብ ተግባር በማከናወን ላይ እንገኛለን»።

እንግዲህ እስካሁን ባየነው በነዚህ ሁለንተናዊ የሌኒን ደረጃዎች ወይም መለኪያዎች መሠረት የኢትዮጵያ አብዮት ባለው ልዩ ባህርይ የተነሳ በሶስቱም ደረጃዎች የሚመለከቱትን ተግባራዊ ሁኔታዎች እየፈጸመ ሲሆን በሶስቱም ዘርፍ ያደረገው እንደቅደም ተከተላቸው ይለያያል። ቀደም ሲል እንደተመለከተው ዛሬ አብዮታችን የመጀመሪያውን ደረጃ ለማገባደድ በዋዜማው ላይ የሚገኝ ሲሆን ሁለተኛውን ለማገባደድ ግን ገና የሚቀረን እንዳለ ግልጽ ነው። ማለትም ተገንጣይ ኃይሎችንና የቀሩትን ጥቂት የመሃል አገር አድሃሪዎችን በቁጥጥር ሥር የማዋሉ ተግባር ከመጀመሪያው ደረጃ መገባደድ የሚያያዝና ብዙም ሥራ የሚጠይቅ ጉዳይ ነው። በሌላ በኩል ሶስተኛውን ደረጃ የማገባደዱን ጉዳይ መገመት እንደሚቻለው ብዙ ውጣ ውረድ ያለበትና የዚህም ተግባር መገባደድ ሶሻሊዝም በኢትዮጵያ ማሸነፉን የሚያረጋግጥ ነው። የኢትዮጵያ አብዮት በዚህ ረገድ ገና ብዙ እንደሚቀረው ጠንቅቀን ልንረዳ ይገባል። ይህን ጉዳይ ጠቅለል አድርገን ብንወስደው አብዮታችን የመጀመሪያውን የሌኒን መለኪያ ለማገባደድ የተቃረበ ሲሆን ሁለተኛው ግን ከመጀመሪያው የበለጠ ጊዜ የሚወስድ በት ሲሆን ሶስተኛው ደግሞ ገና ለብዙ

ጊዜ የሚቆየው እንደሆነ ገልጽ ነው። በነዚህም ሶስት ዘርፎች የሚደረገው ትግል የአብዮታችንን ስር መስደድና ድል ማድረግ የሚያረጋግጠው በመሆናቸው ዛሬ የአብዮታችን መሠረታዊ ተግባራት ጠንካራ የሠርቶ አደሩ ፓርቲ መመሥረት በጠንካራ ሶሻሊስት ኢኮኖሚ ላይ የተመሠረተ የማይበገር የመከላከያ ኃይል መገንባት እንደሆነ በመደጋገም ተገልጿል። በመሠረቱ የነዚህ ሶስት ተግባራት መሳካት አብዮታችን የቀረበለትን የዕድገት መለኪያ ሙሉ በሙሉ ለማገባደድ ያስችሉታል ማለት ነው።

አብዮታችን እስካሁን ያስገኛቸውን ድሎች በመውሰድ ሁለንተናዊ በሆነው የሴኒን መለኪያዎች እንጻር ዕድገቱን ለመገምገም ያደረገነው ጥረት በፕሮግራሙም አፈጻጸም ረገድ ምን ያህል እንደተራመደ ያመለክታል። ለዚህ ነው ከአሁን በፊት እንደተባለው የሁለቱም መለኪያዎች አገልግሎት

ገሉት ዙሪያ ዙሪያ እንደ የሚሆነው ። ስለሆነም የአብዮቱን ዕድገት በፕሮግራሙ አፈጻጸም ረገድ ለመገምገም የምናደርገው መከራ የገዴታ ከላይ በሴኒን መለኪያዎች መሠረት ካደረገነው ግምገማ የማይለይ በመሆኑ እንደገና ማንሳቱ አስፈላጊ አይሆንም። አብዮታችን በደረሰበት የዕድገት ደረጃ የፈውዳሊዝምን ፈላጭ ቆራጭ የፖለቲካ ሥርዓትና የኢኮኖሚ ምዝበራ ጨርሶ አስወግዶታል። ዛሬ ሰፊው ሕዝብ ዲሞክራሲያዊ መብቱን በየደረጃው እየተገናኝሶ ሲሆን ይህንንም ተግባር ከፍጹሙ ለማድረስና ቋሚ ዋስትና ለመስጠት ወደ ሕዝባዊ ዲሞክራሲ እየተቃረበ መሄዱን ተመልክተናል። ባጭሩ አብዮታችን ሕዝባዊት ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ለመመሥረት በተቃረበ መጠን ፕሮግራሙን ምን ያህል ተግባራዊ እንዳደረገ መገምገም ይቻላል ማለታችን ነው።

የ ግ ር ጌ ማ ስ ታ ወ ቫ

1. V.I. Lenin, coll. works, vol. 13, progress pub. Moscow p. 243. 2. K.Zaradov, <i>The Political Economy of Revolution</i>, Progress pub. Moscow 1981, p. 76-77. 3. <i>Short History of the World</i>, vol. 2, Progress pub., Moscow 1974, p.54. 4. Ibid. p.54. 5. Ibid (vol. 1) p.131. 6. Ibid (vol. 1) p.131. 7. V.I. Lenin, coll. works, vol. 33, progress pub. Moscow p.110. 8. Ibid, vol. 13, Progress pub., Moscow, p.37 9. <i>Short History of the world</i> (vol. 2) Ibid p. 288. 10. Ibid p. 313. 11. Marx and Engels, selected works, vol.I, progress pub. Moscow, p. 111-112. 12. <i>History of the C.P.S.U (Bolshevik)</i> Moscow, 1937, p.4 13. Ibid, p. 4. 14. Paul C. Gregory & Robert Stuart, <i>Soviet Economic performance and structure</i>, p. 379. 15. <i>History of the world</i>, Ibid p. 282. 16. <i>Monthly statistical bulletin</i>, Nov. 1981, p. 16.	17. <i>History of the C.P.S.U (Bolshevik)</i> Moscow, 1937, p. 67. 18. <i>National Democratic Revolution's Programme</i>, p. 7. 19. Ibid, p. 10. 20. Ibid, p. 7. 21. V.I. Lenin, <i>On Socialist Economic Organization</i>, progress pub., Moscow p. 131. 22. <i>Civil code of Ethiopia Act.</i> 23. <i>The Social and Economic Conditions of Ethiopia</i>, Addis-Abeba, 1989 (Unpublished). 24. <i>Report of the Organization Department to the Second Plenary Session of the C.C. of COPWE.</i> 25. <i>Report of Cooperatives Dept. to the Second Plenary Session of C.C. of COPWE.</i> 26. ከኢ.ሠ.ፓአኮ የገብረት ሥራ ማገበራት መምሪያ የተገኘ ። 27. የኢ.ሠ.ፓአኮ 1ኛ ጠቅላላ ጉባኤ፣ ማእከላዊ ሪፖርት፣ ሰኔ 1972 28. <i>Economic Report to the 2nd Plenary Session of the C.C. of COPWE.</i>
---	--